

ΑΡΧΕΙΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΑΓΚΛΗ

I

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΛΩΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
ύπδ Β. ΛΑΟΥΡΔΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ καὶ ΣΕΜΕΙΩΣΕΙΣ
ύπδ ΠΕΤΡΟΥ Θ. ΠΕΝΝΑ

1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εἰς τὸ προξενεῖον τῶν Σερρῶν, ὃστερα ἀπὸ τόν διορισμὸ τοῦ Ἀντωνίου Σακτούρη ὡς προξένου, γιὰ τὴν δρᾶσι τοῦ ὅποίου ἔγραψα ἥδη ἐξ ἀφορῆς τῆς δημοσιεύσεως τῆς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀλληλογραφίας του,¹ τοποθετήθηκε ὡς γραμματεύς, εἰδικὰ γιὰ τὴν ὁργάνωση τῆς Ἀμυνας τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου τῶν Σερρῶν, μὲ τὸ ψευδώνυμο Νούτσιος, δ ἐξ Ἰθάκης καταγόμενος νεαρὸς τότε ἀνθυπολοχαγὸς Δημοσθένης Φλωριᾶς. Ἡταν κι' αὐτὸς ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ πεῖραν μέρος στὸν ἄτυχο Ἐλληνοτουρκικὸ πόλεμο τοῦ 1897 καὶ ποὺ ἔταξαν σκοπὸ τῆς ζωῆς των νὰ ξεπλύνουν τὴν ντροπὴ ἔκείνη τοῦ ἔθνους. Ἔτσι ἐξηγεῖται ὁ ζῆλος καὶ ὁ φανατικὸς ἐνθουσιασμός, μὲ τὸν ὅποιο ἐπεδόθηκε στὴν ὁργανωτική του ἀποστολή.

Στὰ τρία περίπου χρόνια (1906—1908) ποὺ ἐργάσθηκε στὸ προξενεῖο τῶν Σερρῶν, ὁ Φλωριᾶς μαζὶ μὲ τὸν Σακτούρη, στάθηκε ἀληθινὰ ἔνας ἀπὸ τοὺς κυρίους παράγοντας καὶ συντελεστὰς τῆς πλήρους ὁργανώσεως καὶ τῆς ἐπιτυχοῦ ἀμύνης κατὰ τῆς Βουλγαρικῆς τρομοκρατίας.

Βεβαίως, ἡ προσπάθεια του δὲν ἦταν καθόλου εὔκολη.

Ἐξω ἀπὸ τῆς δυσκολίες ποὺ παρουσίαζε αὐτὸ καθ' ἔαυτὸ τὸ εἶδος τῆς

* 1. Βλπ. Β. Λαούρδα—Π. Πέννα. Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγών τὸ 1907 εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Σερρῶν. Σεραϊκὰ Χρονικὰ τοῦ, Γ. σελ. 7—13.

ἀποστολῆς του καὶ τῆς ἐργασίας του, εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὴν καχυποψία τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ ἵδιως τοῦ στρατάρχη Ἰμπραήμ πασᾶ¹, ὃ διποῖος ζητοῦσε διαρκῶς καὶ ἐπίμονα ἀπὸ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὴν ἀντικατάστασή του. Ἐμπιστος ὑπασπιστῆς τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ, ὁ Στρατάρχης καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῶν τριῶν Βιλαετίων, εἶχε τὴν ἔδρα του εἰς τὰς Σέρρας. Καθὼς δὲ ἦταν φανατικὸς εἰς τὸ ἔπακρο καὶ ἀνθρωπος μὲ περιορισμένες ἀντιλήψεις, καθημερινῶς ἐπερνε δρακόντεια μέτρα ἐναντίων τῶν Ἑλλήνων, ἥτις ἀναθάρρουνσις τῶν δοπίων καὶ ἥτις κατὰ τῶν βουλγαρικῶν μεθόδων ἀποτελεσματική ἄμυνα, δὲν τοῦ ἀρεσε καθόλου. Γιαυτὸν τὸν λόγο προηγουμένως ζήτησε τὴν ἀντικατάσταση τοῦ προξένου Τσαμαδοῦ καὶ τοῦ ἐντεταλμένου μὲ τὴν δργάνωση τῆς ἄμυνας, λοχαγοῦ Κουρέβελη καὶ γιὰ τὸν ἕδιο λόγο ζητοῦσε καὶ τώρα τὴν ἀπομάκρυνση τοῦ Φλωριᾶ. Νόμιζε ἔτσι πῶς μὲ τὴν ἀπομάκρυνση καὶ τοῦ Φλωριᾶ ἥτις καὶ παντὸς διαδόχου του, ἥτις ἄμυνα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ δλοκληρωθῇ καὶ νὰ προοδεύσῃ καὶ σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἔχαλαρώνετο τελείως. Ἡ παρουσία καὶ μόνον τοῦ στρατάρχου στὴν πόλι τῶν Σερρῶν ἔξουδετέρωνε τὴν ἔξουσία καὶ αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ Διοικητοῦ, δηλαδὴ τοῦ Μουτεσαρίφη, ὁ διποῖος ἀν καὶ ἔβλεπε μὲ καλὸ μάτι τὴν ὑπόθεση τῶν Ἑλλήνων ἦταν ἀνίκανος γιὰ κάθε ἀντίδραση, γιατὶ κυριολεκτικὰ στὰ χέρια του, εἶχε καταντήσῃ ἀνδρείκελο.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Στρατάρχη, ὁ Φλωριᾶς καὶ γενικῶς οἱ Ἑλλήνες, εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν καὶ τὴν φιλοβουργαρικὴ πολιτικὴ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Γαλλικῆς Μεταρρυθμιστικῆς Ἀποστολῆς καὶ ἵδιως τοῦ Verand² ποὺ δὲν δίστασε ὁ ἕδιος πηγαίνοντας στὴν Θεσσαλονίκη, νὰ καταγγείλη τὴν ὑπαρξη τῆς «Οργανώσεως» καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Χιλμῆ πασᾶ τὴν ἀπομάκρυνσή του. ὡς Προέδρου τῆς Οργανώσεως³.

Ἡ σύνεση καὶ ἥ περίσκεψη στὶς ἐνέργειες τοῦ Φλωριᾶ, καὶ ἥ ἀνεπίληπτη συμπεριφορά του, ποτὲ δὲν ἔδωσαν ἀφορμὴ στὶς τουρκικὲς ἀρχὲς γιὰ οἶονδήποτε παράπονο ἐναντίον του. Προβλέποντας ὅμως ὁ Σακτούρης δτι ἀργὰ ἥ γρήγορα θὰ ἔξαναγκαζόταν ὁ Φλωριᾶς νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰς Σέρρας, ζήτησε ἔγκαιρως ἀπὸ τὸ Ὅπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅπως φροντίση νὰ ἀποστείλῃ καὶ δεύτερο γραμματέα στὸ προξενεῖο, ὁ διποῖος προπαρασκευαζόμενος στὸ μεταξὺ καταλλήλως, νὰ εἴναι σὲ θέση νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ καὶ νὰ συνεχίσῃ χωρὶς μεγάλη ζημία καὶ δπισθοδρόμηση, στὴν ἔως τότε συντελεσθεῖσα ἐθνική του ἐργασία. Καὶ πραγματικά, ὑστερα ἀπὸ ἀξιωση

1. βλ. Ἀντωνίου Σακτούρη, «Ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ μου στα δίου (1897—1933) σελ. 71—72 Κάτρον 1951.

2. βλ. τὸ ἀπὸ 8 Ἀπριλίου 1907 ἔγγραφο τοῦ Προξένου Σακτούρη πρὸς τὸ Ὅπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, εἰς Β. Λαούρδα—Π. Πέννα. «Ο Μακεδονικὸς Ἀγών εἰς τὴν Περιοχὴν τῶν Σερρῶν κατὰ τὸ 1907» σελ. 53-55.

3. Ἐγθ ἀγωτέρω σελ. 54-55.

τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, ἀνεκλήθη ὁ Φλωριᾶς και ἀφοῦ παρέδωσε τὴν ὑπηρεσία του στὸν νέο στρατιωτικὸ ἀκόλουθο Βασίλειον Καψαμπέλη¹, γνωστὸ μὲ τὸ ψευδώνυμο Κατσιμάνης, ἐγκατέλειψε τὰς Σέρρας και ἔφθασε στὰς Ἀθήνας στὶς 26 Ἀπριλίου τοῦ 1908, ἀφήνωντας πίσω του στέρεα θεμελιωμένο τὸ ἔργο του.

Παραδίδοντας τὴν ὑπηρεσία του ὁ Φλωριᾶς, παρέδωσε στὸν διάδοχό του και ἔνα εἶδος ἐκθέσεως τῆς ἔως τότε συντελεσθεῖσης δργανωτικῆς ἐργασίας του και μᾶζη μὲ τὶς διάφορες πληροφορίες γιὰ πρόσωπα και πράγματα ποὺ ἀναγράφεται σ' αὐτήν, τοῦ δίνει ὄδηγίες και συμβουλὲς περὶ τοῦ τρόπου, γιὰ τὴν περαιτέρω ἐνέργεια και ἀντιμετώπιση τῆς καταστάσεως.

Ἡ ἔκθεσις αὐτὴ μὲ τὸν τίτλο «Σημειώσεις, διὰ τὴν ἐν τῷ Σαντζακίῳ Σερρῶν γινομένην ἔργασίαν» βρέθηκε στὸ Ἀρχεῖο τοῦ Στρατηγοῦ Δαγκλῆ, παραδόθηκε δὲ σὲ μᾶς πρὸς δημοσίευσιν ἀπὸ τὸν κ. Βασίλειον Λαούρδαν, Διευθυντὴν τοῦ παρὰ τῇ Ἐταιρείᾳ Μακεδονικῶν Σπουδῶν, «Ιδρυμάτος Μελετῶν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου» και πρὸς τὸν ὅποιον ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας, γιὰ τὸ ἔξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπιδεικνύει γιὰ τοὺς σκοποὺς και τὴν ἐργασία τῆς Ἰστορικῆς και Λαογραφικῆς Ἐταιρείας Σερρῶν—Μελενίκου, μὲ τὴν συνεργασία του και τὴν ἡθικὴ και πνευματικὴ συμπαράστασή του.

Αἱ Σημειώσεις και ὄδηγίαι τοῦ Δημοσθένους Φλωριᾶ ἀπηχοῦν βέβαια πρωτίστως και κυρίως προσωπικὲς σκέψεις, διαπιστώσεις, και κρίσεις του ποὺ δὲν εἶναι πάντοτε ἀλάνθαστοι. Ἀπότελοῦν δῆμος μία πρώτη και ἀναμφισβήτητη ἴστορικὴ πηγή, γιὰ τὴν ἐν γένει κατάσταση και θέση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς σκληρύνσεως τοῦ ἀμυντικοῦ μας ἀγῶνος εἰς τὸ σαντζάκιον τῶν Σερρῶν, ἀλλὰ και τοῦ τρόπου και τῶν μέσων μὲ τὰ ὅποια δ Ἑλληνισμὸς ἀντέδρασε στὴν σατανικὴ δραστηριότητα τῶν κομιτάτων.

Χωρὶς νὰ προβῶ σὲ λεπτομερειακὴν ἀνάλυση τοῦ περιεχομένου τῶν σημειώσεων, θὰ ἀναφέρω μόνο δρισμένες διαπιστώσεις ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσή των.

Πρῶτα πρῶτα βλέπουμε πῶς εἰς τοὺς βιορείους καζάδες τῶν Σερρῶν, δὲκτούσι γαρισμὸς ὅλης τῆς ὑπαίθρου, πλὴν τοῦ Μελενίκου και μερικῶν χωριῶν, εἶχε σχεδὸν συντελεσθῆ, και ὅτι στὴν περιοχὴ τοῦ Μελενίκου και τοῦ Πετριτίσου ἡ ἀμυνα ἐβοηθεῖτο και ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ποὺ δὲν εὑρίσκοντο σὲ καλύτερη μοῖρα ἀπὸ τὸ δρυπόδοξο στοιχεῖο.

Ἐτσι παράλληλα πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Σῶμα ποὺ συνεκροτήθη ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν Ἀλέξανδρον Εὐρυθιώτην ἥ Ἀϊβαλιώτην, δροῦσε και σῶμα ὑπὸ τὴν

1. Ὁ Βασίλειος Καψαμπέλης, ποὺ διαδέχθηκε τὸν Φλωριᾶ, στὴν θέση τοῦ δργατωτοῦ τῆς Ἀμυνας εἰς τὰς Σέρρας, ἥτο τότε ἀνθυπίλαρχος. Ἐπῆρε μέρος στὸν πόλεμο τοῦ 1912 και στὴ μάχη τῶν Γιαννιτσῶν, ἔπεισε ἡρωϊκὰ μαχόμενος κατὰ τῶν τούρκων.

ἀρχηγίαν τοῦ Ὁθωμανοῦ Ῥιζᾶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μελενίκου, καὶ τοῦ Ἀβδουλάχ Τσαοὺς στὴν περιοχὴν τοῦ Πετριτσίου.

Ἡ περιοχὴ τοῦ Μπέλες, περιλαμβάνουσα τὴν κοιλάδα Πορροῖων μετὰ τῆς περιοχῆς τῶν περὶ τὴν λίμνην Μπουτκόβου (σημερινῆς Κερκίνης) χωριῶν καὶ τῆς πεδιάδος Πετριτσίου μέχρι Στρωμνίτσης, ἥτο ἀκόμη κατὰ Μάρτιον τοῦ 1908 σχεδὸν ἀκάλυπτη, γιατὶ δὲν εἶχαν ἐπεκταμῆ ἀκόμη τὰ συνεργαζόμενα ἄνταρτικὰ σώματα Ἀλεξάνδρου—Στεργίου Βλάχμπεη, μέχρι τοῦ Μπέλες. Διαπιστώνει δηλαδὴ κανεὶς ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτὴ ἡ τόσον νευραλγικὴ καὶ τόσον σπουδαία, ὡς ἀποτελοῦσα συνδετικὸν κρίκον καὶ γέφυρα μεταξὺ τῶν νοτίων καὶ τῶν μέχρι Μελενίκου καὶ Στρωμνίτσης βιορείων τμημάτων, ἀφέθηκε ἔρημη ἐνόπλου ἀντιδράσεως, τῆς διαφωτίσεως ἀφεθείσης ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο στὴν ἐκκλησία καὶ τὸ Σχολεῖο

Τὰ οἰκονομικὰ μέσα ἥσαν τόσον γλίσχρα καὶ ἀνεπαρκῆ, ὥστε ἐκπλήσσεται κανεὶς ὅταν ἀκούει τὸν Φλωριᾶ συμβουλεύοντα τὸν διάδοχόν του νὰ προσέχῃ τὸν ὑπεύθυνον τοῦ Μελενίκου Σφῆκαν, νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν 20 τουρκικῶν λιρῶν, ποὺ προϋπολογίσθη διὰ τὰ ἔξοδα ἀμύνης τῆς περιοχῆς, ποὺ ἀποτελοῦσε κυριολεκτικὰ πραγματικὴ ἐπικράτεια τοῦ περιβόητου καὶ ἀδίστακτου Σανδάσκου. Καὶ δῆμος καὶ ἐκεῖ ποὺ ἐπὶ τέταρτο αἰῶνος εἰργάσθησαν σκληρὰ οἱ Βούλγαροι γιὰ τὴν ἐπιβολή των, μόλις ἐνεφανίσθησαν τὰ Ἑλληνικὰ σώματα, εἰδαμε χωριὰ ὀλόκληρα νὰ ἀποκηρύσσουν τὴν Ἑξαρχία καὶ νὰ ἐπανέρχωνται στὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὸν Ἑλληνισμό¹.

Αἱ περὶ τῶν προκρίτων τῶν Σερρῶν πικρόχολοι κρίσεις τοῦ Φλωριᾶ εἶναι ἐν πολλοῖς ἀδικοι. Ἰσως μέσα στὸν ὑπερβολικὸν ζῆλο, νὰ φέρῃ σὲ πέριας τὴν ἀποστολήν του ὃσο τὸ δυνατὸ ἀποτελεσματικότερα καὶ συντομώτερα, νὰ συνάντησε καὶ λιποψυχία καὶ ἐπιφυλακτικότητα καὶ διστακτικότητα, ἀπὸ μέρους μερικῶν Σερραίων. Ἰσως ἡ στρατιωτικὴ νοοτροπία του καὶ ἡ ἀξίωση μιᾶς ἀπόλυτης πειθαρχίας καὶ ὑπακοῆς εἰς τὰς ὑποδείξεις του, νὰ ἥλθαν πολλὲς φορὲς σὲ σύγκρουση, μὲ τὴν ἐκ παραδόσεως ὑπερήφανη ἀνεξαρτησία δράσεως καὶ πρωτοβουλίας ὁρισμένων παραγόντων. Ἄλλὰ καμμιὰ προσπάθεια γενικὰ τοῦ Προξενείου καὶ εἰδικότερα τοῦ Φλωριᾶ, ὃσον ἀξιος καὶ δραστήριος καὶ ἴκανὸς καὶ ἀν ἥταν δὲν θὰ εἶχε εὐτυχεῖς ἀποτέλεσμα, ἀν οἱ Σερραῖοι ἀπὸ τοὺς προκρίτους, τοὺς Δημογέροντες καὶ ὡς τὸ τελευταῖο πολίτη, δὲν ἥσαν διαποτισμένοι μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐθνικῆς ἰδέας, καὶ ἀν ὁ καθένας τους δὲν ἐθεωροῦσε τὸν ἑαυτόν του ἐθναπόστολο, μὲ πλήρη συνείδηση τοῦ χρέους του πρὸς τὸ ἔθνος. Διαφορετικὰ δὲν θὰ βρισκόταν ὁ Φλωριᾶς στὴν εὐχάριστη θέση νὰ σημειώσῃ στὸ τέλος τῆς ἐκθέσεως του, ὅτι «ἡ πόλις τῶν Σερρῶν ἔλαβε πλήρη ἐσωτερικὴν δργάνωσιν μὲ κεντρικὴν ἐπιτροπήν,

1. βλέπε καὶ τὸ ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1906 ἔγγραφο τοῦ Προξένου Σακτούρη πρὸς Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν «Σερραϊκὰ Χρονικὰ Γ' τόμος Σελὶς 21,

ὑπὸ ἐπιτρόπους, ὁδηγούς, πολιτοφύλακας, εἰσφοράς, κρύπτας κλ.π.», χωρὶς νὰ παραλείψωμεν ^ν ἀναφέρουμε καὶ τὴν παράλληλη δρᾶσι καὶ συμβολὴ εἰς τὴν ἐπίσημη προσπάθεια, τοῦ συσταθέντος ἀπὸ τὸ 1905, Μουσικογυμναστικοῦ Συλλόγου «^οΟρφεύς», ποὺ στάθηκε τὸ φυτώριο καὶ ἡ ἀποθήκη τοῦ ἴθικοῦ ἔξοπλισμοῦ, καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὑλικοῦ, τῶν ἐντοπίων Μακεδονικῶν, ἀπ’ ὅπου ἀντλοῦσε καὶ ὁ Φλωριᾶς.

Τὸν Φλωριᾶ ἐγνώρισα ἀπὸ παιδὶ ἀκόμη, ἀπ’ τὸν καιρὸ δηλαδὴ ποὺ δλόκληρο τὸ σῷ μου, στὰ ^οΑνω Πορροῖα, ἥταν μεμυημένο στὸν ^οΑγῶνα καὶ ἐργαζόταν δραστήρια γιαυτόν. Εἶδικώτερα ἡ μητέρα μου Αἰκατερίνη, τὸ γένος Ταντανάση μὲ τὴν ἀδελφή μου Μαρία ποὺ στὴν ἀρχὴ ὡς μαθήτρια τοῦ Παρθεναγωγείου Σερρῶν καὶ ὑστερα ὡς δασκάλα εἰς τὰ ^οΑνω Πορροῖα, ἀποτελοῦσαν τὸν σύνδεσμο μεταξὺ Προξενείου καὶ τῆς περιφερείας Πορροίων.¹ Τὸν γνώρισα ὑστερα καὶ στὰ κατοπινὰ χρόνια, ὅταν ἀνδρας πιά, χρεάσθηκε καὶ ὁ Ἰδιος πολλὲς φορὲς νὰ συνεργασθῶ μαζί του, γιὰ τὰ διάφορα ζητήματα τοῦ τόπου μας.

Γιατὶ ὁ Φλωριᾶς μετὰ τὴν ἀποστράτευσί του μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ ὑποστρατήγου ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, πολιτεύθηκε μὲ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ τιμήθηκε ἀπ’ τὸν Σερραίους, κατ’ ἐπανάληψη, μὲ τὴν ἐκλογὴν του ὡς βουλευτοῦ, μὲ τὴν ὑποστήριξη καὶ τὴν ἐκτίμησι ὅλων τῶν παλαιῶν του συνεργατῶν Μακεδονομάχων, καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ ἔνδιαφέρεται γιὰ τὰ Σερραϊκὰ πράγματα ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς, του (1943).

^οΕκτιμῶ λοιπὸν βαθύτατα τὸ ἔργον του καὶ τὴν προσφορά του στὸν τόπο μας καὶ στὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Βουλγαρισμοῦ, καὶ εἴμαι εὐτυχῆς ποὺ ἔλαχε σὲ μένα, νὰ παρουσιάσω ἔγῳ τὸ κείμενο τῶν «**Σημειώσεων καὶ Ὁδηγιῶν του**» ποὺ παρὰ τὴν λιτότητα καὶ συντομία τους, ἔρχονται νὰ συμπληρώσουν, ὅσα δρόμῳ διαπιστώνει καὶ ὑποδεικνύει ὁ πρόξενος Σακτούρης διὰ τῆς ἀπὸ 4 Ιανουαρίου 1907 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ ^οΥπουργεῖον ^οΕξωτερικῶν, καὶ τῆς πρὸς τὰ ἀνταρτικὰ σώματα ἔγκυκλίου του ποὺ δημοσιεύθηκαν ἥδη στὸν Γ. Τόμο τῶν «**Σερραϊκῶν Χρονικῶν**».²

ΠΕΤΡΟΣ Θ. ΠΕΝΝΑΣ

1. Στὴν περιοχὴ τῆς κοιλάδος τῶν Πορροίων, ποὺ περιλαμβάνει περὶ τὰ 20 χωριά, κέντρον τῶν ἀνταρτῶν καὶ εἶδος στρατηγείου τῆς περιοχῆς, ἥταν τὸ μοναστήρι τοῦ Μπουτκόβου, τῆς σημερινῆς δηλαδὴ Κερκίνης καὶ ὅπου σήμερα τὸ χωριό Μοναστηράκι. Μέσα δὲ στὰ Πορροῖα, τὸ σπίτι τοῦ πρὸς μητρὸς πάππου μου Θανάση Ταντανάση, ἥταν ἐπίσης τὸ κέντρον καὶ ὁ σταθμός, μέσον τοῦ διοχετεύοντο ὅπλα, ἔγγραφα, ὁδηγίαι κ.λ.π. ποὺ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς ἡ μητέρα μου μετέφερε μὲ χίλια δυὸ τεχνάσματα ἀπὸ τὸ Προξενεῖο. Στὸν κατάλογο τῶν προγραφῶν ποὺ βρέθηκε μετὰ τὴν φυγὴ των καὶ ἀπὸ τὰ Πορροῖα, οἱ Βούλγαροι εἶχαν καταχωρήση καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀδελφῆς μου μὲ ὑπογράμμιση μάλιστα ἰδιαιτέρας σημασίας.

2. Βλέπε Β. Λαούρδα—Π. Πέννα **‘Ο Μακεδονικὸς Αγὼν εἰς τὸν Νομὸν Σερρῶν κατὰ τὸ 1907.** (σελ. 23—28).

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΦΛΩΡΙΑΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΔΑΓΚΛΗ

Ἐκ τῶν δοθεισῶν ὁδηγιῶν καὶ πληροφοριῶν ὑπὸ τοῦ παρὰ τῷ προξενείῳ Σερρῶν διὰ τὴν προπαγανδιστικὴν ἐργασίαν, ὡς γραμματέως ὑπηρετήσαντος κ. Δ. Νούτσιου, πρὸς τὸν ἀντικαταστήσαντα αὐτὸν κ. Κατσιμάνην κατὰ Μάρτιον τοῦ 1908.

Σημειώσεις

διὰ τὴν ἐν τῷ Σαντζακίῳ Σερρῶν γινομένην ἐθνικὴν ἐργασίαν

Μελένικον

Ἡ ἐν Μελενίκῳ ἐργασία διεξάγεται διὰ Τούρκων. Κατὰ τὴν μετάβασιν ἐκεῖ τοῦ ἀρχηγοῦ δυνατόν νὰ μεταβληθῶσι τὰ πράγματα καὶ νὰ ἐνεργῶμεν δι’ ἴδιων μας σωμάτων. Ὁ Ριζᾶς ὅθωμανδς ἀρχηγὸς τοῦ ἐκεῖ μικροῦ σώματος ζητεῖ νὰ σχηματίσῃ ἥδη σῶμα ἐξ ἡμετέρων, τὸ δποῖον νὰ ἐνεργῇ ἐκεῖ. Πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ ἔγκρισις τοῦ ἀρχηγοῦ Ἀλεξάνδρου. Οὐδὲν χωρίον δρθόδοξον ἐκεῖ ὑπάρχει. Μὲ τὴν δρᾶσιν ὅμως τοῦ ἐξ ὅμογενῶν σώματος ὑπάρχει ἐλπὶς ἐπανόδου χωρίων τινῶν.

Ο Σφήκας (1) νὰ μὴν ὑπερβαίνῃ τὸν προϋπολογισμὸν τὸν ἐγκριθέντα κατὰ τὴν τελευταίαν κάθιδον του. Ο Σφήκας θὰ παρουσιάζῃ φανταστικοὺς λογαριασμοὺς κατὰ μῆνα ἢ καὶ ἀραιότερον, οἱ δποῖοι δὲν πρέπει νὰ ἐγκρίνωνται. Μάλιστα δὲν πρέπει νὰ ἔξαντλῇ τὸν ἐξ 20 λιρῶν μηνιαῖον προϋπολογισμόν. Ο ἴδιος νὰ μὴ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ τοῦ Πετριτσίου καὶ ἴδιως τὰ οἰκονομικά. Μόνον διὰ συνεργασίαν νὰ συνεννοήται μετὰ τοῦ Νικόλτσου Πετριτσίου, παρέχων αὐτῷ ἢ ζητῶν τὴν συνδρομήν του. Συντάξεις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσιν ἄλλαι εἰς Μελένικον καὶ μάλιστα εἰς χασομέρηδες.

Ἡ ἐργασία τοῦ Σφήκα πρέπει νὰ ἔξελεγχθῇ ἐν καιρῷ παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ιδίως ἂν τὸ χορηγούμενον χρῆμα διατίθεται διὰ τὴν ἄμυναν.

Πετριτσίον.

Ἡ ἐργασία ἡμῶν ἐν Πετριτσίῳ διεξάγεται ἐπίσης διὰ Τούρκων συντρεχόντων καὶ τῶν πολιτοφυλάκων Σταρτσόβου.

Ἀρχηγὸς τῆς ἐκεῖ ἐργασίας εἶναι δ ἐκ Γκιουρουκλερὶ ὅθωμανδς Ἀβδουλάχ Τσαούς. Ἀρκετὰς ὑπηρεσίας προσφέρει τὸ σῶμα τοῦτο ἐκεῖ. Ἡ ἐργασία θὰ ἔξακολουθῇ πάντοτε νὰ διεξάγεται τοιουτοτρόπως, ἐφ’ ὅσον δὲν κυ-

ριαρχοῦμεν τοῦ Μπέλεσι. Κατὰ τὴν ἄνοιξιν, διπόταν θὰ δυνηθῇ τὸ ἡμέτερὸν σῶμα (Άλεξάνδρου—Στεργίου) νὰ μεταβῇ εἰς Μπέλεσι, δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ δριστικῶς ἐν ἀπόσπασμα, τὸ δποῖον νὰ δύναται νὰ συνεργάζεται μὲ τὸ ἥδη ἐν Στρωμνίτσῃ ὑπάρχον σῶμα καταφεῦγον εἰς τὸ διαμέρισμα Στρωμνίτσης. Ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔγκαταλείψωμεν τοὺς Ὅθωμανοὺς ἀμέσως καὶ ἵδιως τὸν Ἀβδουλλάχ, δ ὅποῖς πάντοτε θὰ δύναται νὰ μᾶς προσφέρῃ ὑπηρεσίας.

Τὴν ὑπηρεσίαν διευθύνει ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς Νικόλτσος, ἀρκετὰ εὐφυὴς καὶ ἐπιτήδειος. Πρέπει νὰ μὴ τοῦ ἐπιτρέπηται νὰ δαπανᾷ ἄνευ τῆς ἔγκρίσεως τῆς Διοικήσεως ἐκτάκτως. Νὰ περιορίζεται εἰς τὸν ὑπάρχοντα προϋπολογισμόν. Ὅταν θὰ μεταβῇ δ ἀρχηγὸς Ἀλέξανδρος (2) εἰς Τζουμαγιᾶν καὶ Μπέλεσι τότε θὰ κανονίσῃ δριστικῶς τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Πιθανὸν νὰ αὐξηθῶσι τότε αἱ δαπάναι. Ἐάν μάλιστα δριστικῶς διαμείνῃ ἐκεῖ μικρὸν σῶμα, τότε βεβαίως θὰ αὐξηθῶσιν αἱ δαπάναι αὐξανομένων τῶν πολιτοφυλάκων, γιατάκηδων καὶ δδηγῶν. Πρέπει μάλιστα νὰ καταβληθῶσι μεγάλαι προσπάθειαι καὶ νὰ μὴν φεισθῶμεν δαπανῶν, δπως ἐπικρατήσωμεν εἰς Μπέλεσι, καθόσον διὰ τῆς ἐκεῖ ἐπικρατήσεως θὰ καταστῶμεν κύριοι τῆς περὶ τὴν λίμνην τού Μπουτκόβου φύκημένης χώρας, τῆς πεδιάδος Τζουμαγιᾶς, τοῦ Καζᾶ Πετριτσίου, θὰ δυνάμεθα νὰ ἐμφανιζώμεθα εἰς τὸν Καζᾶ Στρωμνίτσης καὶ θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπιβληθῶμεν πρὸς τὰ χωρία Λοϊράνης καὶ νὰ προσβάλωμεν ἐκ δύο συγχρόνως μερῶν τὸν Καζᾶν Ἀβρέτ-Ισσάρ (Κιλκίς), δηλαδὴ ἐκ τῆς περιφερείας Μπουτκόβου, ἐκ Βερόβου, Ράβνας καὶ λοιπῶν ἐπικαίρων σημείων τοῦ Καζᾶ Λαγκαδᾶ. Περὶ τῆς καθόλου δράσεως ἥμῶν ἐν Μπέλεσι ἀπαιτεῖται ἀδιάλειπτος συνεννόησις μετὰ ἀρχηγοῦ Ἀλέξανδρου καὶ παροχὴ πρὸς αὐτὸν ἀφθόνως τῶν μέσων τῆς ἀμύνης καὶ δργανώσεως ἐκεῖ.

Διορισμὸς ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου.

Π ε ρι φέρεια Τζουμαγιᾶς.

Ἄσχέτως πρὸς τὴν ἐπιρροήν, ἦν θὰ ἔξασκήσῃ, ἐπὶ τῆς πεδιάδος Τζουμαγιᾶς καὶ Καζᾶ Δεμίρ-Ισσάρ ἡ ἐπικράτησις ἥμῶν ἐν Μπέλεσι, ἀπαιτεῖται ἐκεῖ σύντονος ἐργασία εἰδική. Μικρον ἀπόσπασμα ἢ καὶ ἄτομα μεμονωμένα (ὅργανα ἐκτελεστικὰ) πρέπει νὰ διαμένωσιν εἰς Τζουμαγιᾶν, δπως μὴ ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς Βουλγάρους νὰ ἔγκαθίστανται δριστικῶς εἰς Τζουμαγιᾶν καὶ σχηματίσωσι τοιουτορόπως κέντρα δράσεως. Πρέπει νὰ ἔξοντωθῶσι ἐν Τζουμαγιᾶς οἱ Τουργέοι διὰ νὰ μὴν εὑρίσκωσι οἱ σχισματικοὶ τῶν πέριξ χωρίων καταφύγιον καὶ συμβούλους. Ὁ οἰκονομικὸς πόλεμος πρέπει νὰ ἔξασκηται κατὰ τὸ δυνατόν. Τὸ μικρὸν ἀπόσπασμα νὰ περιέρχηται τὰ διάφορα χωρία ἐνθαρρύνον τοὺς κατοίκους καὶ ἐνισχύον αὐτοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα.

Διὰ κατάλληλου τρόπου καὶ ἀθιρύβως δέον νὰ ἔξυντωθῶσιν οἱ ἔξ

⁷Ελσιανης Κώστας Χαβαλές και Ντίνας διὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὸ χωριό. Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἐν Ἀθήναις εὑρισκομένων ἡμετέρων ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ν^o ἀναχωρήσωσιν ἔξι ⁸Ελσιανης. Νὰ χειροτονηθῇ ἐν ⁹Ελσιανῃ και ἔτερος ιερεὺς καλός. ¹⁰Ομοίως νὰ διορισθῇ και δεύτερος διδάσκαλος ἢ δευτέρα διδασκάλισσα εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον. Πολιτικὴ χρειάζεται διὰ τοὺς ¹¹Ελσιανλῆδες καθὼς και διὰ τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῶν χωρίων περιφερείας Τζουμαγιᾶς, Δεμήτρ-¹²Ισσάρο και ἐν γένει τῶν βουλγαροφώνων χωρίων. ¹³Ἐν Τζουμαγιᾷ ἐὰν δι Ρότσας καταδικασθῇ πρέπει νὰ ἐγκατασταθῇ πράκτωρ φιλόπατρις και ἀφιλοκερδής, δι δποῖος νὰ διαφωτίζῃ και τὸν ἀρχηγὸν και τὸ Κέντρον. Τοιοῦτος σίμερον εἰς Τζουμαγιᾶν δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει και δυσκόλως θὰ ἔξευρεθῇ. ¹⁴Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς τοιοῦτος εἶναι δι ἀδελφὸς τοῦ Ρότσα.

Εἰς τὰ χωρία Κουμλί, Κιουπρί, Μελνικίτη, Πρόσνικ, Λατρόβω, Ραδόβω, Μπαρακλῆ κλπ. νὰ ἔξοντωθοῦν (ἐὰν εἶναι δυνατὸν) οἱ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον ἀναγεγραμμένοι ὡς βλάπτοντες. ¹⁵Ἐπειδὴ τινες μετενόησαν, πρέπει νὰ ζητῶνται πληροφορίαι πρὸιν ἀποφασισθῇ περὶ αὐτῶν.

Τὰ κυριώτερα σημεῖα ἐπὶ τῶν δποίων εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα πρέπει νὰ ἔφισταται ἡ προσοχὴ ἡμῶν, εἶναι ἡ Τζουμαγιᾶ και ἡ ¹⁶Ελσιανη. ¹⁷Η πρώτη πρέπει νὰ ἔκαθαρισθῇ τελείως ὡς προεῖπον, διὰ νὰ μὴ χρησιμεύσῃ ὡς κέντρον τῶν βουλγάρων, ἡ δὲ ¹⁸Ελσιανη ἐπίσης νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας. ¹⁹Οπως ἡ Τζουμαγιὰ θὰ ἐπηρεάσῃ δλόκληρον τὴν πεδιάδα, οὕτω και ἡ ²⁰Ελσιανη τὰ χωρία Κουμλί, Κιουπρί, Μελνικίτη και Πρόσνικ. ²¹Ἐκ τῶν χωρίων τῆς περιφερείας Τζουμαγιᾶς και μικροῦ Κάμπου νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια δπως καταταχθῶσιν εἰς τὰ σώματα ἡμῶν ἀνὰ εἰς τουλάχιστον ἀνήρ κατόπιν φόνου. ²²Ιδίως ἀπὸ τὰ χωρία Κιουπρί, Κουμλί, Μελνικίτη και ²³Ελσιανη, οἱ τοιοῦτοι κατατασσόμενοι θὰ εἶναι τὰ φόβητρα τοῦ χωρίου των.

Π ε ρι φέρεια Ζίγνης.

²⁴Ἐπὶ τῶν σημείων τούτων διεξάγεται μετὰ πείσματος δ ἀγὸν μεταξὺ ἡμῶν και τῶν Βουλγάρων. Τὰ κυριώτερα χωρία, ἐπὶ τῶν δποίων πρέπει πολὺ νὰ προσέχωμεν και νὰ ἐργασθῶμεν, εἶναι ²⁵Αλιστράτη, Γράτσιανη, ²⁶Εγρί-Δερέ, Καρλίκοβα και Κλεπούσνα, βουλγαρόφωνα. ²⁷Οργανοῦντες τελείως τὰ χωρία ταῦτα και, ²⁸ἔξασκοῦντες οἰκονομικὸν πόλεμον κατὰ τῶν βουλγάρων Σκριτζόβου, θὰ δυνηθῶμεν τῇ βοηθείᾳ και τῶν σωμάτων ἡμῶν και τῶν μεμονωμένων φόνων ἢ και ἐπιθέσεως κατὰ τῶν καλυβῶν Σκριτζόβου ἢ και δλοκλήρου τοῦ χωρίου νὰ σχηματίσωμεν μικρὸν κόμμα εἰς Σκριτζόβον. Τὸ σχισματικὸν τοῦτο χωρίον εἶναι τὸ ἐπικαιρότατον σημεῖον τῆς Ζίγνης. ²⁹Ἐὰν ποτε κατορθώσωμεν νὰ προσέλθη τὸ χωρίον τοῦτο, θὰ γίνωμεν κύριοι τοῦ Μενοικίου δρους και θὰ δυνηθῶμεν τότε νὰ ἐκτείνωμεν τὴν δρᾶσιν ἡμῶν και εἰς τὸν Καζᾶν Νευροκοπίου και θὰ ἀφομοιώσωμεν ἀκόπως τὰ μικτὰ χωρία

Καρλίκοβαν καὶ Κλεπούσναν καὶ τὰ σχισματικὰ Μούχλιανην καὶ Δράνοβαν. Τὰ τοῦ Καζᾶ Δράμας τότε θὰ λάβωσι τροπὴν πολὺ εὐνοϊκωτέραν. Εἰς τὸν ἀρχηγὸν Δούκαν (3) νὰ παρέχωνται τὰ μέσα ἀφειδῶς πάντοτε διὰ τὴν ἐργασίαν.

Δ α ρ ν α κ ο χ ώ ρ ι α.

Ἐκ τῶν σωμάτων Ζίχνης ἦ καὶ ἐκ τῶν διαμενόντων εἰς τὴν Χαλκιδικὴν ν' ἀποσπάσῃ εἰς Δαρνακοχώρια μικρὸν ἀπόσπασμα ἐκ 4—5 ἀνδρῶν διὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τὸ ἔργον τῶν ἐπιτροπῶν καὶ διὰ νὰ συνέχῃ τοὺς ἀτιθάσους Δαρνάκηδες τιμωροῦν καὶ προδότας καὶ μὴ συμμορφούμένους πρὸς τὴν ἐργασίαν. Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἐνισχύμενον καὶ ὑπὸ τῶν χωρικῶν τῶν εἰρημένων χωρίων δύναται κατὰ τὸ θέρος νὰ καταφεύγῃ εἰς Μπόσδαγ, τροφοδοτούμενον ὑπὸ τῶν ποιμένων Βλάχων, ἵδιως τῶν μισθοδοτευμένων Κώστα, Νικόλα καὶ Ζήση (α) καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἔμφανίζηται εἰς τὰ χωρία Λάκκος, Δουτλί, Ραχοβίτσα, Μούχλιανην, Δράνοβαν. Κύριος σκοπὸς τοῦ ἀποσπάσματος θὰ εἴναι μᾶλλον ἡ τιμωρία μερικῶν Δαρνάκηδων ἐξ ὅλων τῶν χωρίων, ἵδιως τῶν ἀνθισταμένων ἦ ἀντιδρώντων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ. Εἰς Δοβίσταν πρέπει νὰ κατασκευασθῶσι κρύπται καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα Δαρνακοχώρια. Πρέπει νὰ ἐπιστηθῇ πολὺ ἡ προσοχὴ εἰς Σαρμουσκαλῆ καὶ νὰ φονευθῇ ὁ Μητρούσης Θεοδόση. Νὰ ἀπειληθῇ νὰ συμμορφωθῇ ὁ Μητρούσης Παπαγεωργίου καὶ ὁ Ἡλίας. Οἱ δύο τελευταῖοι ἔξεβίσαν τὸν Μητρούσην Θεοδόσην καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ χρήματα, δταν διετάχθησαν νὰ τὸν φονεύσουν ὥς προδότην, δηλαδὴ ἀντὶ νὰ τὸν φονεύσωσι, μεταβάντες εἰς Σαρμουσκαλῆ τοῦ ἔχαρισαν τὴν ζωὴν λαβόντες παρ' αὐτοῦ 15 λίρας (β), δῆθεν κατὰ διαταγὴν τοῦ Κέντρου. "Ολοι οι παρουσιασθέντες μέχρι τοῦδε προδόται εἴναι Δαρνάκηδες.

Κατὰ προτίμησιν τὸ ἀπόσπασμα νὰ ἀποστείλῃ ὁ Δούκας διαθέτων δυνάμεις. Πρέπει δμως νὰ ἐργάζηται τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο μετὰ μεγάλης μυστικότητος καὶ φρονήσεως. Νὰ καθοδηγήται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἀδιαλείπτως καὶ οὐδέποτε νὰ δίδωνται αὐτῷ διαταγαὶ ἀσύμφωνοι πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ ἐξ οὗ ἔξαρταται. Εἰς τὰς ἐπιστολὰς καὶ διαταγὰς πρέπει πάντοτε νὰ δηλοῦσι τῷ ἀπόσπασματάρχῃ ὅτι διφέύλει νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ του. Οἱ μικροὶ καπετανίσκοι, δταν ἀποσπῶνται μακρὰν δπωσδήποτε τοῦ ἀρχηγοῦ των, λησμονοῦν αὐτὸν καὶ θέλουσι ἀνεξαρτησίαν καὶ πρωτοβουλίαν μὴ ὑποτασσόμενοι τῷ ἀρχηγῷ. "Οταν τὰ ἀποσπάσματα εὑρίσκονται πλησίον τοῦ ἀρχηγοῦ, οὐδέποτε τὸ κέντρον ν' ἀλληλογραφῇ μετὰ τῶν ἀποσπάσματαρχῶν. Νὰ παραπέμπωνται πρὸς τὸν ἀρχηγόν. Τὰς αὐθαιρεσίας τῶν μικρῶν τούτων νὰ τιμωρῇ ὁ Ἀρχηγός. Τὸ ἀπόσπασμα Δαρνακοχωρίων

(α) Ὁ τέλευταῖος δὲν μισθοδοτεῖται.

(β) Ὁ Ἡλίας τὰς ἔλαβε.

καταδιωκόμενον δύναται νὰ καταφεύγῃ εἰς Μπόσδαγ, εἰς Νιγρίταν διὰ Πεθελινοῦ ἢ εἰς Ζίχναν. Οὐδέποτε τὸ σῶμα δλόκληρον νὰ παρουσιάζεται ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ἢ εἰς συνάθροισιν πολλῶν ὅμοιοῦ ἀτόμων. Μόνον ὁ ἀρχηγὸς νά ἐπικοινωνῇ μετὰ τῶν ἐπιτροπῶν. Ἡ παρουσία δλοκλήρου τοῦ σώματος φοβίζει τοὺς χωρικούς, ίδιᾳ τὰς ἐπιτροπάς, ἔνεκεν τῶν προδοσιῶν τῶν δπλιτῶν.

Νὰ μὴ ἐπεμβαίνωσιν οἱ ἀρχηγοὶ εἰς τὸ ἔργον τῶν ἐπιτροπῶν διὰ μικροζητήματα ἐὰν δὲν ζητεῖται ἢ ουνδρομή των. Πρέπει νὰ συνηθίσωσιν οἱ ὅμογενεῖς εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν, δηλονότι καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ σώματος νὰ δύναται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐργάζηται ἀνευ προσκομάτων. Ὁ ἀρχηγὸς πρέπει νὰ θεωρεῖται ἡ ὑστάτη καταφυγή, ὡς ἀνώτατος δικαστής.

Τὰ παράπονα τῶν χωρικῶν κατὰ τῶν σωμάτων νὰ ἔξελέγχωνται αὐστηρῶς καὶ νὰ γίνωνται φιλικαὶ παρατηρήσεις πρὸς τὰ σώματα πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀτόπου. Αἱ διαταγαὶ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας τινὸς παρὰ τῶν σωμάτων νὰ μελετῶνται αὐστηρῶς καὶ ἀκολουθῶς νὰ ἀποστέλλωνται πρὸς τοὺς ἀρχηγούς. Πρέπει δὲ αἱ διαταγαὶ νὰ ὕσιν ἀνάλογοι πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὰς συνθήκας, ὥφετος ἀς τὰ σώματα διατελοῦσιν.

“Οταν παρουσιασθῇ εὔνοϊκὴ περίστασις πρὸς ἐπίθεσιν κατὰ βουλγαρικῶν χωρίων, δὲν πρέπει νὰ χωρῇ δισταγμός, διότι εὔνοϊκαὶ περιστάσεις δὲν παρουσιάζονται πάντοτε. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως πρέπει τὰ σώματα νὰ καταφεύγωσι εἰς ἀσφαλές μέρος μέχρις ὅτου παρέλθῃ ἡ σύντονος στρατιωτικὴ καταδίωξις.

Τὰ Δαρνακοχώρια εἰσὶ δυσκολοδιοίκητα ὡς ἀποτελούμενα ἀπὸ γνησίους Ἑλληνας καὶ διότι δύσκολος εἶναι ἡ παραμονὴ διαρκοῦς σύματος ἐκεῖ, δπως ὑποτάξῃ τὰ χωρία καὶ νὰ συνηθίσῃ εἰς τὴν πειθαρχίαν.

Ἐφ’ ὅσον δὲν κατωρθοῦται ἀπόσπασις μικροῦ σώματος εἰς Δαρνακοχώρια, πρέπει αἱ ἐπιτροπαὶ νὰ προσκαλῶνται ἐνταῦθα (α) ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ νὰ ὀθῶνται εἰς ἐργασίαν. Ἐὰν μείνωσι ἀνευ κατηχήσεως θὰ διαλυθῶσιν οἱ προσερχόμενοι καὶ παραπονούμενοι νὰ παραπέμπωνται εἰς τὰς ἐπιτροπάς.

Μικρὸς Κάμπος.

Τὸ δυσκολώτερον σημεῖον τῆς περιφερείας. Πρέπει νὰ φονευθῶσιν ἀπὸ διάφορα χωρία τοῦ Μικροῦ Κάμπου πολλὰ πρόσωπα. Τὸ ἀπόσπασμα τῶν Δαρνακοχωρίων ὑπὸ καλὸν ἀρχηγὸν θὰ δύναται νὰ ἔμφανται καὶ εἰς τὸν μικρὸν Κάμπον. Κυρίως ὅμως πρέπει νὰ ἐγκατασταθῇ μικρὸν σῶμα εἰς λίμνην Ἀχινοῦ, δραγανούμενον ἥδη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὸ σῶμα τοῦτο θὰ δύναται κάλλιον νὰ προσβάλῃ τὸν Μ. Κάμπον. Ὁ Ντίνας Ἀραμπατζῆς, (4) τρομοκρατῶν τὸν Μ. Κάμπον, πρέπει νὰ ἔξιλοιθρευθῇ. Νὰ

(α) Εἰς Σέρρας.

ταχθῇ μεγάλῃ ἀμοιβῇ καὶ νὰ δοθῇ εἰς ἐκεῖνον, δστις θὰ τὸν προδώσῃ. Οἱ πολιτοφύλακες Μ. Κάμπου πρέπει νὰ ἐπιτεθῶσιν ἐναντίον χωρίων αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτο πρέπει δὲ Στοιγιάννης Καλένδραλης, Γκόγκας ἀπὸ Καβακλῆ, νὰ παρακινηθῶσι πρὸς τοῦτο. Μᾶλλον νὰ παρακινοῦνται καθ' ἐκάστην. Τὸ Μέγα Καρατζάκιοϊ νὰ προσβληθῇ ἐκ νέου, δταν εἶναι δυνατόν. Τὸ Ἀγκο Μαχαλᾶ καὶ αὐτὸ ἐπίσης. Κυρίως δμως πρέπει νὰ στηθῇ παγὶς εἰς Ντίναν Ἄραμπατζῆν, πρᾶγμα δύσκολον. Ἡ παγὶς εἶναι εὔκολωτέρα δταν θὰ προσβληθῶσι χωρία τρομοκρατούμενα ὥπ' αὐτοῦ καὶ φονευθῶσι πρόσωπα, διότι τότε θὰ τὸν θεωρήσωσιν ὡς αἴτιον τῶν δεινῶν του καὶ ήμᾶς ίσχυρούς. Οἱ πολιτοφύλακες τοῦ Μ. Κάμπου ἀπατῶσι τὸ Κέντρον σχεδὸν πάντοτε καὶ καθίστανται ἀπαιτητικοί. Δέον δὲ νὰ ὅδηνται πάντοτε καὶ νὰ ίκανοποιηται ἐλάχιστον μόνον μέρος τῶν ἀπλήστων ἀπαιτήσεών των μετὰ ἐκτέλεσιν δοθείσης ἐντολῆς. Πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ Μ. Κάμπου ἀπαιτῶνται πολιτικὴ καὶ μᾶλλον ἡπιότης. Πρὸς τοῦ Ἐλληνοφώνους νὰ ὑποδεικνύωνται μετ' αὐστηρότητος τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ σφάλματά των. Οἱ τοῦ Νεοχωρίου πολιτοφύλακες νὰ ἔξοντάσωσι μερικοὺς ἐκ Βερτζανῆς, ίδιως τὸν Κύρον. Ὁ ιερεὺς Βερτζανῆς γνωρίζει τοὺς σημαίνοντας ἐκεῖ. Ὅπάρχει βιβλίον ἐμφαῖνον τοὺς σημαίνοντας εἰς τὰ σχισματικὰ χωρία καθὼς καὶ εἰς τὰ κατὰ τύπους δρόδοξα, κατ' οὓσιαν δὲ σχισματικά.

Περιφέρεια Νιγρίτης.

Τὸ τμῆμα Νιγρίτης ἀπαν ἀπὸ Ὁρφάνου μέχρις Ὁρλιάκου πρέπει νὰ δργανωθῇ τελείως διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δρμητήριον καὶ καταφύγιον τῶν ἀρματολῶν καὶ ἀποθήκη δπλων. Ἡδη ἡ δργάνωσις τοῦ τμήματος εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸν ἀρχηγὸν Ἀλέξανδρον. Διὰ νὰ εἶναι δμοιόμορφος ἡ δργάνωσις πρέπει νὰ γίνεται ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης. Οἱ ἀρχηγοὶ Χαλκιδικῆς πρέπει νὰ εὑρίσκωνται εἰς συνεχῇ ἐπικοινωνίαν καὶ νὰ ἐπικοινωνήσωσι τὰ διάφορα πρόσωπα τῆς δργανώσεως ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων διὰ νὰ εἶναι εὐχερῆς καὶ ἡ μεταβίβασις τῶν πληροφοριῶν καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν δπλων καὶ ἡ ἐνίσχυσις ἀμοιβαίως ἐν κρισίμοις περιστάσεσι καὶ ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἐνὸς σώματος εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦ ἄλλου καὶ ἡ ἀσφάλεια αὐτῶν. Διὰ νὰ εἶναι δμοιόμορφος ἡ δργάνωσις, πρέπει νὰ λειτουργῇ δ αὐτὸς κανονισμὸς εἰς ἀμφότερα τὰ τμήματα τῆς Χαλκιδικῆς. Ἡ δργάνωσις αὐτῇ ἐπιβάλλεται κατὰ τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον συντονωτέρα καθίσταται εἰς τὰ ἄλλα διαμερίσματα ἡ καταδίωξις τῶν σωμάτων ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Τὰ ἔλληνικὰ μεθόρια πρέπει διὰ τῆς δργανώσεως νὰ μεταφέρωμεν εἰς Χαλκιδικὴν καὶ νὰ προασκήσωμεν τοὺς κατοίκους αὐτῆς εἰς τὰ δπλα διὰ νὰ δυνάμεθα ἐν καιρῷ νὰ ἀντλῶμεν ἐκ τῆς χώρας ταύτης πᾶν χρήσιμον διὰ τὸν σημερινοὺς καὶ μέλλοντας ἀγῶνας ἡμῶν. Ἡδιατέρως πρέπει νὰ ἐπιστήσωμεν

τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ τμῆμα ἀπὸ Νιγρίτης εἰς Ὀρλιακον, ἔνθα καὶ βουλγαρόφωνα τινὰ χωρία ὑπάρχουσι ἐκεῖ.

Νὰ κατασκευασθῶσι κρῦπται εἰς ὅλα τὰ χωρία καὶ δὴ εἰς Νιγρίταν, Μέριανην καὶ Χοῦμκος. Διὰ τῆς τελείας δργανώσεως τοῦ διαμερίσματος Νιγρίτης θὰ δύνανται τὰ σώματα ἡμῶν ἐν περιπτώσει ἀποσυνθέσεως ἔνεκα συντόνου καταδιώξεως ἥ καὶ καταστροφῆς ν ἀνασυντάσσωνται εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς Χαλκιδικῆς καὶ πάλιν νὰ ἔξορμῶσιν εἰς τὰς διαφόρους διευθύνσεις.

Ἄπὸ τοῦ διαμερίσματος τούτου θὰ δυνάμεθα νὰ ἐπιτιθέμεθα κατὰ τοῦ διαμερίσματος Κιλκισίου, κατὰ τοῦ Μ. Κάμπου, κατὰ τῆς πεδιάδος Τζουμαγιᾶς, κατὰ τοῦ Μπέλεσι καὶ κατὰ τῆς Ζίχνης. Ἡ συνεργασία μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης ἀπολύτως ἀναγκαία καὶ ἐπιβεβλημένη.

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Ἐκτείνεται καθ' ἄπαν τὸ Σαντζάκιον Σερρῶν, περιλαμβάνον τοὺς ἔξης 8 Καζάδες :

- 1) Καζᾶν Σερρῶν
- 2) » Ζίχνης
- 3) » Νευροκοπίου
- 4) » Ρασλοκίου
- 5) » Ἐπάνω Τζουμαγιᾶς
- 6) » Μελενίκου
- 7) » Πετριτσίου
- 8) » Δεμίρ-Ισσάρ

Εἰς τὸν Καζᾶν Ρασλοκίου οὐδὲν χωρίον ἔλληνικὸν ὑπάρχει.

Εἰς τὸν τῆς Ἐπάνω Τζουμαγιᾶς ἐκτὸς κοινότητος ἐξ 75 οἰκογενειῶν ἐν τῇ ὁμωνύμῳ κωμοπόλει, οὐδὲν ἔτερον ἔχομεν.

Εἰς τὸν Καζᾶν Νευροκοπίου ὑπάρχει ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει ἔλληνικὴ κοινότης ἐξ 115 οἰκογενειῶν, εἰς τὸ χωρίον Στάρτιστα 27 οἰκογένειαι, ἐξ ὧν 24 βλαχόφωνοι, εἰς τὸ χωρίον Τσερέσοβον 75 οἰκογένειαι βουλγαρόφωνοι, εἰς Ζίρνοβον ὑπάρχουσι πολλαὶ ἔλληνικαὶ οἰκογένειαι ἀλλὰ δὲν ἀποτελοῦσι κοινότητα ἔνεκα φόβου.

Εἰς τὸν Καζᾶν Ζίχνης πλεονεκτοῦμεν.

Εἰς τὸν » Σερρῶν ἐπίσης

Εἰς τὸν » Δεμίρ-Ισσάρ ἔχομεν ἵκανὰ στοιχεῖα

Εἰς τὸν » Πετριτσίου ἔχομεν 135 οἰκογενείας εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰ χωρία Στάρτισοβον, Μάληνη, Κολάροβον, Σμιλάρι, Σιρμένκοβον, Γιαμπορόβιτσα, Κάμινα.

Εἰς τὸν Καζᾶν Μελενίκου ἄπασα ἥ πόλις κατοικεῖται ὑπὸ Ἐλλήνων καὶ Τούρκων.

Διαίρεσις περιφερείας Σερρών
Αὕτη διαιρεῖται εἰς 3 Γενικά Αρχηγεῖα.

A'. Γενικὸν Αρχηγεῖον Μπέλεσι :

Ἡ ἔδρα αὐτοῦ εἶναι εἰς Τζουμαγιᾶν, Μπαρακλῆ, ἡ δὲ δικαιοδοσία του ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῶν Καζάδων Μελενίκου, Πετριτσίου, Δεμίρ-Ισσάρ καὶ τμήματός τινος τοῦ Καζᾶ Σερρῶν.

Τὸ ἔκει σῶμα (καλούμενον τῆς Τζουμαγιᾶς) περιφέρεται εἰς τὰ χωρία Μπαρακλῆ, Ἐρνίκιο, Σπάτοβον, Λάτροβον, [Δεμίρ-Ισσάρ, Κουμλί, Κιουπρί, Πρόσνικ, Ἐλσιανην, Μελνικίτσι, Καμήλαν, Καβακλῆ, Χομῶντος, Σάβγιακον, Σέρρας, Ράδοβον, Πορροδία, Ράμνα, Στάρτσοβον, Πετρίτσι, καὶ Μ. Κάμπον προσεχῶς.

Ἐν περιπτώσει καταδιώξεως δύναται νὰ μεταβαίνῃ εἰς Δαρνακοχώρια, ἐνῷ κατὰ τὸ θέρος δύναται νὰ παραμένῃ εἰς Μπέλεσι.

Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ἀποστέλλονται εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς πάντα τὰ ἔξοδα τοῦ μηνὸς διὰ τὸ τμῆμα ἐκάστου, δηλαδὴ μισθὸς σώματος, πολιτοφυλάκων, γιατάκηδων, ὅδηγῶν, ἀγγελιοφόρων, συντάξεων καὶ ἐκτάκτων δαπανῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ἀποστελλομένην σημείωσιν καὶ πρὸς τὰ βιβλία τοῦ Κέντρου. Τὰ ποσὰ ἀναγράφονται κατὰ σώματα καὶ κατὰ χωρία καὶ ἐν ἀποδείξει ὑπογραφομέναις παρὰ τῶν παραλαμβανόντων τὸ χρῆμα.

Τὰ ἀποστελλόμενα χρήματα συνοδεύονται μὲ σημείωσιν κρυπτογραφικὴν σύμφωνα μὲ τὰς ἀποδείξεις.

Τὸ βιβλίον σωμάτων καὶ πολιτοφυλάκων ὡς καὶ τὸ τῶν πρακτόρων καὶ συντάξεων δεικνύει περίπον τὸ δι' ἐκαστον Αρχηγεῖον ἀπαιτούμενον χρῆμα, ἐκτὸς τῶν τροποποιήσεων, τὰς δοπίας πιθανὸν δ ἀρχηγὸς νὰ ἐπιφέρῃ καὶ τῶν ἐκτάκτων μηνιαίων ἔξοδων τοῦ σώματος ἢ τοῦ Κέντρου.

Τὸ τμῆμα Μπέλεσι κατοικεῖται ὑπὸ βουλγαροφώνων καὶ βλαχοφώνων πληθυσμῶν, ἐκτὸς τῆς πόλεως Μελενίκου καὶ τοῦ Δεμίρ-Ισσάρ, ἐλληνοφώνων.

Εἰς τὰ βουλγαρικὰ χωρία πλεῖστοι γνωρίζουσι ἐλληνικά, εἰς δὲ τὰ βλαχόφωνα πάντες ἀνεξαιρέτως διμιλοῦσι καὶ τὰ ἐλληνικά.

B'. Αρχηγεῖον Ζίχνης.

Ἐχει δικαιοδοσίαν ἐφ' ὅλου τοῦ Καζᾶ Ζίχνης καὶ μέρους τοῦ Καζᾶ Σερρῶν. Εἰς Ζίχνην ὑπάρχουσι τρία σώματα ὑπὸ τὴν δικαιοδοσία τοῦ ἀρχηγοῦ περιερχόμενα τὰ χωρία Παγγαίου, Ζίχνης καὶ Δαρνακοχωρίων καὶ ἐν ἀνάγκῃ χάριν ἀσφαλείας πέραν τῆς λίμνης τοῦ Ἀχινοῦ πρὸς τὰ χωρία τῆς Νιγρίτης.

Ἀπαντα τὰ χωρία τοῦ Παγγαίου (ἡμέτερα) εἶναι ἐλληνόφωνα. Τὰ εἰς τὴν κυρίως Ζίχναν, βουλγαρόφωνα καὶ τουρκόφωνα, πλὴν τοῦ Σφελινοῦ.

Αἱ εἰς Σέρρας ἀπευθύνομεναι αἰτήσεις καὶ τὰ παράπονα τῶν κατοίκων Ζίγηνς θεραπεύονται ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ τῶν πρακτόρων Ἀλιστράτης, Ζηλιαχόβου καὶ Ροδολείβου.

Πᾶσα παρεκτροπὴ χωρικοῦ καταγγελομένη εἰς Σέρρας γνωστοποιεῖται τῷ Ἀρχηγῷ ἢ εἰς τὸν πράκτορας, δπως τιμωρῆται παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ ἀρχηγοῦ.

Γ'. Ἀρχηγεῖον Νιγρίτης.

Μὲν ἔδραν Χοῦμικος ἢ Ζερβοχώριον προσωρινῶς καὶ μὲ δικαιοδοσίαν ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Ὁρφανοῦ μέχρι Ὁρλιάκου καὶ Μικροῦ Κάμπου ἐν μέρει (Τμῆμα γειτνιάζον μὲ λίμνας).

Ἄπαντα τὰ χωρία εἶναι ἑλληνόφωνα πλὴν τῆς Σακάφτσας, Μακέσι, Δημητρίτσι, Μικροῦ Καρατζάκιοϊ καὶ Μέριανη βουλγαροφώνων ὅμιλούντων καὶ τὴν ἑλληνικήν.

Πόλις Σερρών

Δέον νὰ ἐφαρμόζηται ὁ κανονισμός. Νὰ καλοῦνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν οἱ πρόεδροι τῶν ἐπιτροπῶν τῶν συνοικιῶν, διὰ νὰ ἀναφέρωσι περὶ τοῦ ἔργου των καὶ τῶν ληφθέντων μέτρων. Νὰ ἐπιβληθῶσι τιμωρίαι εἰς ἔκείνους, οἱ δποῖοι δὲν συμμορφοῦνται πρὸς τὸν κανονισμὸν ἢ δὲν ὑπακούουσιν πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς Κ.Ε. Ὁργανώσεως ἢ καὶ ἀδιαφοροῦσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρθρῶν τοῦ κανονισμοῦ.

Ἡ κεντρικὴ ἐσωτερικὴ ὁργάνωσις δέον νὰ εἶναι αὐστηρὰ πρὸς πάντα παρεκτρεπόμενον ἢ ἀδιαφοροῦντα. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς νὰ εἶναι μελετημένος καὶ ἐνήμερος τῶν ὑπὸ συζήτησιν ζητημάτων καὶ τῶν ληφθησομένων μέτρων. Πρέπει νὰ εἶναι πειστικὸς καὶ πλήρης ἐπιχειρημάτων. Ὅταν ὁ πρόεδρος πεισθῇ περὶ ἐνοχῆς ἢ ἀδιαφορίας οἰουδήποτε ἀτόμου, δὲν πρέπει νὰ διστάσῃ νὰ ἔκδοσῃ τὴν ἀπόφασίν του προτείνων δπως ἐπιβάλῃ ἢ ἐπιτροπὴ τὰς αὐστηροτέρας ποινὰς καὶ ἐπιμένων εἰς τὴν ἀπόφασίν του.

Οἱ Σερραῖοι πρόκριτοι εἶναι φιλοπάτριδες καὶ εὑφυεῖς Ἐργάζονται ὑπὲρ τῶν ἔθνων συμφερόντων ἐφ' ὅσον δὲν διατρέχουσι τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον καλυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ Κέντρου καὶ τῆς Μητροπόλεως. Τὴν στιγμήν, καθ' ἥν παρουσιάζονται κίνδυνοι, ἔστω καὶ φανταστικοί, ἢ προσκόμματα, ἀντὶ νὰ μελετῶσι κατά τίνα τρόπον καὶ τὸν κινδύνους νὰ διαφύγωσι καὶ τὰ προσκόμματα νὰ ὑπερπηδήσωσι καὶ τὴν ἐργασίαν νὰ προαγάγωσι, σκέπτονται μόνον πῶς θὰ διαφύγωσιν. Ὅπαρχουσι μάλιστα καὶ τινες, οἱ δποῖοι ἀφίνουσι νὰ ἔννοηθῇ ἐν συνομιλίᾳ μετὰ τῶν Τούρκων, ὅτι ἡ ἐνταῦθα ἔθνων ἐργασία διεξάγεται μόνον ὑπὸ τοῦ Προξενείου.

Κατὰ τοὺς τελευταίους μήνας οἱ Σερραῖοι ἔπαθον ἀποψύχωσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ θεωρῶσιν πᾶσιν ἐκ τοῦ Κέντρου διδομένην ἐντολὴν ὡς ἐπιλήψιμον ἔστω καὶ εὐαγγελικὴν ἢ μόνον πρὸς τὸ συμφέρον των.

Ἐγκατέλειψαν τοὺς συλλόγους διότι τοὺς ἔθεωρησαν ἐπιληψίμους καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν δροῖαν θὰ ἵδωσιν ἔνα μαθητὴν τοῦ γυμνασίου ἢ ἔνα διδάσκαλον λαμβάνοντα τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας διὰ νὰ ἀμυνθῇ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, θὰ ἐγκαταλείψωσι καὶ τὸ γυμναστήριον καὶ τὴν ἐφορίαν τοῦ σχολείου καὶ πάντα. Πανταχοῦ βλέπουσι, φανταστικοὺς κινδύνους, προδότας, ἔχθρούς, διαβολὰς καὶ τὰ παρόμοια. Οὐδέποτε διαφωτίζουσι τὸ κέντρον περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινότητος ἢ περὶ τῆς προόδου τοῦ ἔθνικοῦ ἔργου. Θελουσι νὰ γνωρίζουσι τὰ πάντα χωρὶς νὰ ἀναμιγνύωνται εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἐπικρίνουσι, λεπτολογοῦσι τὸ ἔργον, καταστρέφουσι τοὺς βουλγάρους μόνον μὲ λόγους καὶ κοιμῶνται ἡσυχοί. Τὸ Προξενεῖον τὸ βλέπουσι ἀπὸ μακρὰν καὶ μετὰ γογγυσμοῦ καὶ δισταγμοῦ προσέρχονται εἰς αὐτό, ὅταν καλῶνται, διότι αἰσθάνονται τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως, ὅτι οὐδέποτε ἔξεπλήρωσαν τὸ καθῆκον των σύμφωνα πρὸς τοὺς ὄρκους των. Οὐδέποτε ἔλαβον τὸν λόγον διότι ἡσαν ἀμελέτητοι διὰ τὰ ἔθνικὰ πράγματα. Μόνον θόρυβον ποιοῦσι καὶ ἐποίουν προκειμένου περὶ λήψεως μέτρων θιγόντων τὴν ἡσυχίαν των ἢ καὶ ἐλάχιστον τὰ συμφέροντά των. Ἔνεκα τῶν τελευταίων γεγονότων θὰ διεργάγνυνον πάντα δεσμὸν μετὰ τοῦ Κέντρου, ἐὰν δὲν ἡσαν διωσδήποτε ἀναμεμένοι καὶ διὰ τοῦ ὄρκου δεσμευμένοι.

Εὔχαριστοῦνται νὰ προοδεύωμεν καὶ νὰ κατακτῶμεν ἔδαφος. Τὴν στιγμὴν μάλιστα κατὰ τὴν δροῖαν θὰ ἀκούσουσι ὅτι κατεστράφη τὸ Σ κρίτης ο-βον ἡμποροῦν νὰ ἐνεργήσωσι διαδήλωσιν. Μόνον ἔως ἐκεῖ περιορίζονται. Τοὺς διευθύνοντας τὸ ἔθνικὸν ἔργον τοὺς θέλουσι παλληκαράδες, ἀνεπιλήπτους, ὑψηλούς, ὁραίους, τραγουδιστὰς ἀκόμη, πλουσίους, κουβαρντάδες, φήτορας, σοφοὺς κλπ. Τοὺς παρακολουθοῦσι καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα διαβήματά των, τοὺς ἐπαινοῦσιν ἢ τοὺς ἐπικρίνωσιν.

Δύνανται νὰ κατασταθῶσι καλοί, ἐργατικοὶ καὶ θαρραλέοι ἐὰν διηνεκῶς ὀθωνῶνται. Μήπως δὲ λαὸς δὲν εἴναι θαρραλέος καὶ δὲν ἐργάζεται; Οἱ πρόεδροι τῶν ἐπιτροπῶν τῶν συνοικιῶν ἀπασῶν, ἔστιν δὲ καὶ μέλη τινὰ τῶν ἐπιτροπῶν, δέον νὰ ὑποβάλλωσι εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ μηνός.

Τοιουτορόπως συνηθίζουσι εἰς τὴν ἐργασίαν, καθίστανται ἐνήμεροι τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀγῶνος, θεμελιώνουσι νόμους καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιτυχιῶν ἢ τῶν σφαλμάτων τοῦ παρελθόντος ρυθμίζουσι τὴν ἐργασίαν τοῦ μέλλοντος.

Δέον νὰ καλῶνται εἰς γενικὴν συνεδρίασιν τὰ μέλη τῶν ἄνω κύκλων ἀπαξ τοῦ μηνὸς τοῦλαχιστον καὶ νὰ συζητῶνται τὰ ἔθνικὰ ἡμῶν πράγματα κρατουμένων καὶ πρακτικῶν. Οἱ ἀδικαιολογήτως ἀπουσιάζοντες νὰ τιμωροῦνται πάντοτε ἄνευ ἐπιεικείας. Οὐδέποτε ἢ ἐπιτροπὴ νὰ ἐκδίδῃ ἀποφάσεις ἀντικειμένας πρὸς τὸν κανονισμὸν κοὶ πρὸς τὸ συμφέρον ἀτόμου οἰουδήποτε.

Ἡ ἐπιτροπὴ (Κ.Ε. Ὁργάνωσις) νὰ μὴ διστάζῃ ποτὲ νὰ ἐκδίδῃ ἀποφάσεις περὶ ὑποθέσεων, τὰς δροῖας τὰ ἀρθρά τοῦ κανονισμοῦ τυχὸν δὲν πε-

ριλαμβάνουσι. Πάντοτε πρέπει νὰ ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ συμφέρον τῆς ἐργασίας. Διὰ μὴν ἀναγκάζηται ἡ ἐπιτροπὴ ν' ἀναθεωρῇ τὰς ἀποφάσεις, τὰς δποῖας ἡ ἴδια ἔξεδωσε, πρέπει πάντοτε πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως νὰ συλλέγῃ πάντα τὰ στοιχεῖα τῶν ὑπὸ δίκην ὑποθέσεων. Ἀναθεωροῦσα ἀποφάσεις τῆς ἡ K.E. Ὁργανώσις, δημιουργεῖ κακὸν προηγούμενον ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ἐργασίας, δταν ἀρχικῶς καὶ ἐπιπολαίως ἐπιλαμβάνηται τῶν ὑποθέσεων.

'Αντώνιος Σακτούρης

"Ερανοι"

Τὰ ἔξ εἰσφορῶν ἐμβαζόμενα δπωσδήποτε εἰς τὸ ταμεῖον χρήματα, ίδιως τὰ ἐκ τῶν χωρίων, πρέπει νὰ παραλαμβάνωνται διὰ πρωτοκόλλου, εἰς τὸ δποῖον νὰ ὑπογράφωσιν οἱ παραδίδοντες καὶ δ παραλαμβάνων ταμίας (Κέντρον).

Οἱ ἔρανοι πρέπει νὰ διατίθενται διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγῶνος τὰς μᾶλλον ἐπειγούσας καὶ πάντοτε ἐπωφελῶς ὑπὲρ αὐτοῦ. Σκοπὸς τοῦ ἐράνου εἶναι ἡ ἀνακούφισις τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου.

Ούδεποτε πρέπει νὰ πιέζωνται οἱ χωρικοὶ διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἔρανων. Τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἡ τελευταία πρὸς τὸ ἔθνος ὑποχρέωσις τῶν χωρικῶν.

Ούδεποτε, σήμερον τούλαχιστον, πρέπει νὰ φαίνηται ὅτι τὴν Διοίκησιν ἀπορροφᾷ ἡ εἰσπραξὶς χρημάτων. Νὰ ἐπιστηθῇ πολὺ ἡ προσοχὴ τῶν ἀρχηγῶν ὅπως οἱ ἔρανοι εἰσπράττωνται σύμφωνα πρὸς τὸν κανονισμόν.

**Αρματωλοί (ἐθελονταί)*

Οἱ παρουσιαζόμενοι ἐκ τῶν χωρικῶν καὶ ζητοῦντες νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰ σώματα νὰ παραπέμπωνται εἰς τὰς ἐπιτροπὰς τῶν χωρίων των, ἀφοῦ ληφθῇ σημείωσις περὶ αὐτῶν καὶ ἔξετασθῇ ἡ ποιότης των.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες ν' ἀσκηθῶσιν εἰς τὰ ὄπλα ἐν Ἀθήναις πρέπει ὅμοίως νὰ παραπέμπωνται εἰς τὰς ἐπιτροπάς, ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τὸν κανονισμὸν συνεννοούμενοι μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ. Αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν χωρίων δέον νὰ ἐφαρμόζωσι τὰ περὶ ἀσκήσεως τῶν ὅμογενῶν καὶ ἔξοπλισμοῦ αὐτῶν εἰδικὰ ἀρχὰ τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἡ Διοίκησις δέον νὰ διατάσσῃ ὅπως τὰ διάφορα σώματα ἔξασκηθῶσιν εἰς τὰς στοιχειώδεις στρατιωτικὰς ἀσκήσεις ἐκ περιτροπῆς εἰς κατάλληλον ἔδαφος τῆς Χαλκιδικῆς (Σκοποβολή, πορεῖαι ἐν νυκτί).

**Επιτρόπαι (Δικαστήρια)*

Τὸ Κέντρον πρέπη νὰ παύσῃ δεχόμενον τοὺς χωρικοὺς ἢ καὶ κατοίκους τῆς πόλεως, τούς ἔρχομένους νὰ ἐπιλύσωσιν ἐπουσιώδεις διαφοράς, νὰ παραπέμψῃ δὲ αὐτοὺς πρὸς τὰς ἐπιτροπάς, πρὸς τὰς ὅποιας νὰ ἐπιβληθῇ διὰ παντὸς τρόπου, ὅπως αὗται ἐπιλαμβάνωνται τῆς λύσεως τῶν διαφορῶν τῶν χωρικῶν. Ἰδίως τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ τὰ Δαρνακοχώρια καὶ εἰδικῶς διὰ Σαρμουσακλῆ, Τοπόλιανην καὶ Βεζίκον. Ἐν ἀνάγκῃ νὰ τιμωρηθῶσι τινὲς τῶν ἀμελούντων ἢ ἀδιαφορούντων. Ἐὰν δὲν πραγματοποιηθῶσι ταῦτα εἶναι περιττοὶ οἱ κανονισμοὶ καὶ μᾶλλον θύρυβος γίνεται καὶ οὐδέποτε θὰ συνηθίσωσι οἱ ὅμογενεῖς εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν.

Διδασκαλον προσωπικὸν

Σύλλογος Διδασκαλῶν

1ον) Νὰ καταρτισθῇ ὑπὸ τῆς διοικήσεως πρόγραμμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διποίου νὰ γίνωνται διμιλίαι σχετικαὶ τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ πατριωτικαί. Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ γίνηται ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος. Εἰς ἐκαστον καθηγητὴν καὶ ἐκ τῶν διδασκάλων εἰς τοὺς δυναμένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ν' ἀνατεθῇ εἰδικῶς ἡ διδασκαλία μαθήματός τινος ἐν εἴδει διμιλίας.

2ον) Εἰς τοὺς ἀπουσιάζοντας νὰ ἐπιβάλληται ὑπὸ Συμβουλίου, συμφώνως τῷ Κανονισμῷ χρηματικὴ τιμωρία.

3ον) Ὑπάρχει νῦν δ Σύλλογος τῶν διδασκάλων ἴδρυθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ε.Φ.Μ.Ε.

4ον) Αἱ συνεδριάσεις καὶ διμιλίαι δύνανται καὶ πρέπει νὰ γίνωνται ἀπὸ τοῦδε μὲ τοὺς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους ἀμφοτέρων τῶν φύλων τῆς πόλεως καὶ προαστίων. Κατὰ τὰς διακοπὰς τοῦ θέρους δύνανται νὰ εἶναι συνεχέστεραι.

5ον) Ἐνίστε δύναται νὰ παρίσταται καὶ ἡ Διοίκησις.

6ον) Δέον νὰ καταβληθῇ μεγάλῃ προσοχὴ ὅπως κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος διορισθῶσιν εἰς τὰ βουλγαρόφωνα χωρία οἱ ἄριστοι ἐκ τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Νὰ λείψῃ τὸ ἀτοπον, ὅπερ συνέβη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, καθ' ὃ τὰ χωρία Ἐγρὶ Δερέ, Γκόρνιτσα, Σάβγιακον αλπ. ἔμειναν σχεδὸν ἀνευ διδασκάλων.

7ον) Ἐπειδὴ εἰς τὰ βουλγαρόφωνα χωρία οἱ μισθοὶ εἶναι μικροὶ καὶ οἱ καλοὶ διδάσκαλοι ἔχουσι φυσικῶς καὶ τὰς ἀπαιτήσεις των, ἐν ἀνάγκῃ νὰ συμπληροῦνται οἱ μισθοὶ αὐτῶν ἐκ τοῦ ταμείου τῶν εἰσφορῶν.

8ον) οὐδὲν χωρίον τῆς περιφερείας νὰ ἔλθῃ εἰς συμφωνίαν μὲ διδάσκαλον ἢ διδασκάλισσαν διὰ τὸ ἐπίδον ἔτος, ἀνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Διοικήσεως. Οἱ διορισμοὶ εἰς τὰ ἔλληνικὰ χωρία νὰ γίνωσιν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Μητροπόλεως.

9ον) Αἱ νηπιαγωγοὶ νὰ διορισθῶσι εἰς τὰ βουλγαρόφωνα χωρία.

10ον) Τὰ Κέντρα Θεσσαλονίκης, Σερρῶν καὶ Καβάλας νὰ συνεννοοῦνται ως πρὸς τὸν διορισμὸν διδασκάλων ἐκ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἔτερον Κέντρον.

11ον) Οἱ διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι νὰ διέρχωνται τὰς ἑορτὰς εἰς τὰ χωρία μὲ τοὺς χωρικοὺς καὶ μαθητὰς καὶ νὰ μὴν ἔρχωνται εἰς Σέρρας. Ἰδίως εἰς τὰ σλαβόφωνα χωρία.

ΣΩΜΑΤΑ

Σῶμα *Nιγρέτης—Χαλκιδικῆς*

1) Τὸ σῶμα τοῦτο διατίθεται ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς ἀπὸ Ὁρφανοῦ μέχρις Ὁρλιάκου ὀκημένης ἐκτάσεως.

2) Συνεργασία τοῦ σώματος τούτου μετὰ τοῦ τῆς Χαλκιδικῆς (περιφερείας Θεσσαλονίκης) πρὸς ὁργάνωσιν τῆς Χαλκιδικῆς μέχρι τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ Στρυμόνος.

3) Ἐνέργεια ἀπὸ κοινοῦ τῶν σωμάτων τούτων κατὰ τοῦ Καζᾶ Ὁβρὲτ Ἰσσάρ (Τμῆμα Κιλκισίου)

4) Ὁργάνωσις τῆς λίμνης τοῦ Ἀχινοῦ.

5) Ἐμπράνισις ἀποσπάσματος τοῦ σώματος τούτου εἰς τὸν Μικρὸν Κάμπον.

6) Προσβολὴ χωρίων τοῦ Μικροῦ Κάμπου.

7) Ἐνίσχυσις καὶ συνεργασία μετὰ τῶν σωμάτων Ζίχνης, Τζουμαγιᾶς, Μπέλεσι, Δαρνακοχωρίων.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω δύνανται νὰ ἔκτελεσθῶσι ἀφ' ἐνὸς μὲν κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ Θεσσαλονίκης, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατόπιν ἔξευρέσεως προσώπων καταλλήλων, δηλαδὴ μεμορφωμένων δραστηρίων, καὶ ἵκανῶν, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συνεργασθῶσιν.

Τὸ σῶμα Νιγρίτης πρέπει νὰ εὑρίσκηται ἀδιαλείπτως εἰς συνεννόησιν μεθ' ὅλων τῶν ἄλλων σωμάτων. Νὰ δργανώσῃ πολλὰς διαβάσεις ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος, νὰ γνωρίζῃ πάντας τοὺς πόρους αὐτοῦ, νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἄλλων σωμάτων τὰ ἀσφαλῆ καταφύγια, νὰ γνωρίζῃ πρὸς αὐτοὺς τινὰ τῶν προσώπων τῆς δργανώσεως καὶ γενικῶς πάντα τὰ σημεῖα ἀσφαλοῦς καὶ ταχείας διαβάσεως καὶ διαμονῆς.

Ἐκ τῆς Ὁργανώσεως τῆς Χαλκιδικῆς, ἵδιως τοῦ ἀπὸ Νιγρίτης μέχρι Ὁρλιάκου τμήματος, ἔξαρταται ἡ τύχη τοῦ διαμερίσματος Τζουμαγιᾶς.

Τὰ σώματα Νιγρίτης καὶ Χαλκιδικῆς, μέχρις ὅτου δργανωθῇ τελείως ὁ τόπος νὰ ἀπέχουσι φόνων κατὰ Ὁθωμανῶν, ὅπως ἀποφεύγωσι τὴν συγκέντρωσιν στρατοῦ καὶ μάλιστα ἐγκατάστασιν αὐτοῦ εἰς τὰ χωρία. Τούναντίον νὰ ἔξοντώσωσι πάντα τὰ κακοποιὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς προδότας.

Σῶμα Λίμνης (ἀπόσπασμα)

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο νὰ δργανώσῃ τὴν λίμνην σύμφωνα μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Χαλκιδικῆς κατασκευάζων ἐντὸς αὐτῆς ἐπὶ νησίδων καλύβας (καταφύγια) νὰ ἔξευρῃ τὰς καταλλήλους καὶ ἀσφαλεῖς διαβάσεις, τὰ σημεῖα ἀσφαλοῦς ἐπιβιβάσεως καὶ ἐποβιβάσεως ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὁχθῶν, τοὺς καταλλήλους λεμβούχους καὶ τὰ κατάλληλα γιατάκια καὶ δδηγοὺς ἐξ ἐμπίστων προσώπων τῶν χωρίων Μικροῦ Κάμπου. Νὰ ἐμφανίζηται εἰς τὰ διάφορα χωρία τοῦ Μικροῦ Κάμπου ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν πλησιεστέρων πρὸς τὴν λίμνην.

Νὰ εὑρίσκηται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ σώματος Νιγρίτης, Δαρνακοχωρίων καὶ Ζίχνης, ὅπως παρέχει αὐτοῖς ἐν ἀνάγκῃ καταφύγιον ἀσφαλές, ὅπως μεθ' ἐνὸς ἦ πλειόνων ἐξ αὐτῶν ἐπιχειρῇ ἐπιθέσεις εἰς Μ. Κάμπον κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ του.

Σῶμα Δαρνακοχωρίων (ἀπόσπασμα)

Νὰ διοργανώσῃ τὰ χωρία.

Νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν κανονισμόν.

Νὰ τιμωρήσῃ τοὺς προδότας καὶ ἀδιαφόρους ἦ τοὺς ἀνθισταμένους νὰ συμμορφωθῶσι.

Νὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ σώματος λίμνης ἦ καὶ μόνον νὰ ἐμφανίζεται εἰς Μ. Κάμπον μέχρις δργανώσεως τῆς λίμνης.

Νὰ ἔκτελῇ μεμονωμένους φόνους εἰς Μικρὸν Κάμπον καὶ ἵδιως Βερτζανῆν.

Νὰ ἀπειλῇ Δράνοβον καὶ Μούχλιανην.

Νὰ συγκρατῇ τὸ Καρλίκιοϊ.

Νὰ ἀνέρχηται εἰς Μπόσδαγ ὅπως ἀπειλῇ ἔκειθεν τὰ σχισματικὰ χωρία.

Νὰ ἐμφανίζεται εἰς Καρλίκοβαν δρμώμενον ἀπὸ Μπόσδαγ καὶ ἀπαραιτήτως νὰ κτυπήσῃ τιγάς ἐκ Καρλίκοβας.

Νὰ διατελῇ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ Ζίχνης, μετὰ τοῦ ὅποίου νὰ εὑρίσκεται εἰς διαρκὴν ἐπαφήν.

Νὰ καταφεύγῃ ἐν ἀνάγκῃ εἰς Μπόσδαγ, εἰς τὴν περιφέρειαν Νιγρίτης ἢ καὶ εἰς Ζίχναν.

Νὰ μὴ προβαίνῃ εἰς ἐπιθέσεις καὶ ἐμπρησμοὺς ἀνευ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ. Νὰ κατασκευάσῃ κρύπτας ἐντὸς τῶν χωρίων.—Νὰ μὴ προβαίνῃ εἰς φόνους κατὰ τῶν Ὁθωμανῶν—Νὰ ἐξαφανίζῃ τοὺς προδότας. Νὰ δρίσῃ τοὺς πολιτοφύλακας (ἀμύσθους) μεθ' ὃν ἐν ἀνάγκῃ καὶ θὰ συνεργάζηται.

Τέλος δὲ νὰ διάγῃ φρονίμως καὶ μετὰ μυστικότητος νὰ εἰσέρχηται εἰς τὰ χωρία, ἀποφεῦγον τὸν θόρυβον καὶ τὰς ἐπιδείξεις καὶ τὸν πότον.

Τὰ ἀποσπάσματα τμήματος Δαρνακοχωρίων νὰ μὴν ὑπερβαίνουσι τοὺς 7 ἄνδρας ἔκαστον. (Τὸ σῶμα λίμνης καὶ λίμνην δργανώσει ἀρχηγὸς Ἀλέξανδρος.

Σῶμα Παγγαῖον (ἀπόσπασμα)

Διατελεῖ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ Ζίχνης. Τοῦτο δέον.

Νὰ ἐπιβλέπῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ καὶ νὰ κατασκευάζῃ κρύπτας καὶ καταφύγια.

Νὰ ἐνισχύῃ τὰ σώματα Ζίχνης καὶ νὰ ὑποδέχηται αὐτά.

Νὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ σώματος Πραβίου.

Νὰ παρασκευάζῃ τοὺς νέους πρὸς ἀμυναν.

Νὰ ἐξασκῇ αὐτοὺς μυστικῶς καὶ ἀθορύβως εἰς τὰ ὅπλα.

Νὰ ἀποφεύγῃ τοὺς φόνους κατ' Ὁθωμανῶν.

Νὰ εὑρίσκεται εἰς ἐπαφήν ἀδιαλείπτως μετὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ του.

Νὰ ἐπιβλέπῃ διὰ τῶν δργάνων του τὰς διαβάσεις ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ.

Νὰ σπεύδῃ ἀμέσως ὅπου διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως.

Καὶ ἐν γένει νὰ δργανώσῃ τὸ Παγγαῖον ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς πᾶσαν στιγμήν ὡς καταφύγιον τῶν σωμάτων καὶ ὡς τόπος πρὸς ἐφησύχασιν κι ἀναδιοργάνωσιν τῶν σωμάτων καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὰς διαβάσεις διὰ Δοξόμπούς καὶ Πεθελινοῦ.

Σῶμα Ζίχνης (Απόσπασμα)

Τελεία δργάνωσις, υπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῶν χωρίων Ζηλιάχοβας, Ἀλιστράτης, Γκορνίτσης, Γράτσιανης, Ἐγρὶ—Δερέ, Ρεσίλιοβας, Καρλίκοβας, Ομπᾶ Τσιφλίκ, Κλεπούσνας, Μανδῆλι, Δράτσιοβον, Κρεστινίτσης, Ράχοβας, Σφελινοῦ, Μον. Ἀγ. Κυριακῆς.

Τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς κυρίας Ζίχνης θὰ ἀναλάβωσιν οἱ Μάρτζιος—Τζουβαλτζῆς ὅμονοοῦντες, ἥ καὶ μόνος ὁ Μάρτζιος υπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐνεργοῦντες.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο θὰ ἐνεργῇ κυρίως κατὰ τῶν μικτῶν χωρίων Καρλίκοβας καὶ Κλεπούσνας, ἔγκαθιστάμενον ἵδιως κατὰ τὸ θέρος ἐπὶ τοῦ Μενούκιου ὅρους καὶ ἀπειλοῦν ἐνίστε καὶ τὸ Σκρίτζοβον.

Θὰ δργανώσῃ καὶ θὰ ἀνοίξῃ τὴν ὄδὸν ἀπὸ Ρεσίλιοβας εἰς Προσωτσιάνην τῇ βοηθείᾳ τῶν ἀνθρώπων Ὁμπᾶ, τοὺς ὅποίους θὰ μισθοδοτήσῃ (ὅσους πρέπει), τὴν ὄδὸν μέχρι Πλεύνας, Πουμπλέτσι καὶ μέχρι Βόλακα.

Τὸ Ὁμπᾶ θὰ ἀπειλῇ τοὺς κατοίκους Ἐγρὶ-Δερὲ καὶ Σκρίτζοβου.

Ἐκ Πλεύνας θὰ κόψῃ τὸν προς τὴν Προσωτσιάνην δρόμον τῶν Νευροκοπιῶν διὰ Γκιουρετζικίου.

Δηλαδὴ διὰ τῆς καταλήψεως τῶν ἐπικαίρων δρεινῶν σημείων πέριξ τοῦ Βόλακα θὰ προσβάλῃ καὶ ἐνοχλῇ τοὺς διὰ Γκιουρετζικίου ἐκ Νευροκοπίου πρὸς Προσωτσιάνην, Δράμαν καὶ Καβάλαν μεταβαίνοντας.

Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο θὰ ἐνεργῇ πάντοτε σύμφωνα μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ θὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ σώματος Πραβίου, τὸ ὅποῖον θὰ βοηθήσῃ νὰ περάσῃ διὰ τῆς ἵδιας ὄδου Ὁμπᾶ-Πλεύνας-Βόλακα. Ἐννοεῖται δὲ τὸ Σῶμα Πραβίου (Καβάλας) θὰ προσπαθήσῃ ν' ἀνοίξῃ τὴν ὄδὸν ἀπὸ Δράμας-Βισοτσιάνης-Βόλακα.

Τὸ ἵδιο ἀπόσπασμα δὲν θὰ ἀναμιγνύεται παντάπασιν εἰς τὸ ἔργον τῶν ἀνωτέρων ἐπιτροπῶν τῶν δύο μεγάλων κέντρων Ζηλιάχοβας καὶ Ἀλιστράτης. Θὰ περιορίζηται μόνον εἰς τὴν κυρίως ἄμυνσον καὶ θὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὁρθοδοξίαν τὰ μικτὰ χωρία Καρλίκοβαν καὶ Κλεπούσναν.

Νὰ συνειθίσῃ εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὰς πορείας τοὺς ὄδηγοὺς Καρλίκοβας, Κλεπούσνας, Ρεσίλιοβας, Γκορνίτσης, Γράτσιανης καὶ Ὁμπᾶ-Τσιφλίκ.

Τὸ ἵδιον ἀπόσπασμα θὰ συνεργάζηται μετὰ τοῦ ἀποσπάσματος Δαρνακοχωρίων, τὸ ὅποῖον θὰ δύναται ἀπὸ Μπόσδαγ νὰ ἐμφανίζεται εἰς Καρλίκοβαν διὰ νὰ κλείσῃ τὸν δρόμον τῶν Καρλικοβιτῶν. Ἀμφότερα τὰ ἀποσπάσματα Δαρνακοχωρίων καὶ Ζίχνης (Μάρτζιος-Τζουβαλτζῆς) θὰ δύνανται ἐν ἀνάγκῃ νὰ καταφεύγωσι εἰς Μπόσδαγ ἵδιως τὸ θέρος.

Ὀπωσδήποτε, εἴτε περάσει, εἴτε δὲν περάσει τὸ σῶμα Καβάλας εἰς Βόλακα, τὸ ἀπόσπασμα Ζίχνης (ἡμέτερον) πρέπει νὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον πρὸς Βόλακαν (διαταγῇ ἀρχηγοῦ).

Πρὸς τοῦτο δὲ Γεν. ἀρχηγὸς Ζέρβας θὰ καλέσῃ ἐκ Προσωτσιάνης μὲν

119
• Ο Σεργιος Βλάχματης μετά της δημόσιας του

τὸν Λεωνίδαν Βουλτσιάδην καὶ Πέτρον Βαλαβάνην ἐκ Πλεύνας, οἱ δποῖοι θὰ τοῦ δώσωσι πληροφορίας καὶ θὰ τοῦ συστήσωσι τὰ κατάλληλα πρόσωπα (γιατάκια καὶ δδηγοὺς) Πλεύνας, Πουμλέται, Βόλακα, Προσωτσιάνης, Βισοτσιάνης.

Ἄφοῦ ἔτοιμασθῶσι τὰ πάντα θὰ γράψῃ ὁ Γενικὸς ἀρχηγὸς Ζέρβας ἐνταῦθα καὶ εἰς Τσερκέζον Καβάλας καὶ θὰ διατάξῃ τὸ μικρὸν ἀπόσπασμα νὰ μεταβῇ ἐν καιρῷ εἰς Βόλακα λαμβάνον ἀπάσας τὰς προφυλάξεις καὶ τὰ μέτρα ἀσφαλείας.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ μικρὸν ἀπόσπασμα ὑπὸ Μάρτζιον ἢ Τζουβαλτζῆν θὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον καὶ θὰ δρίσῃ τὰ γιατάκια εἰς Βόλακα καὶ τά λοιπά χωρία Δράμας καὶ πάντοτε σύμφωνα μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ Ζέρβα, ὅστις θὰ διευθύνῃ τὸ δλον ἔογον. Τὸ σῶμα Καβάλας θὰ μεταβῇ εἰς Βόλακα ἐν καιρῷ διὰ Δράμας, Βισοτσιάνης καὶ οὐχὶ διὸ Ἀλιστράτης σύμφωνα μὲ τὰς σκέψεις τοῦ ἀρχηγοῦ Ζέρβα.

Οταν ἄπαξ ἀνοιχθῶσι καὶ αἱ δύο ὄδοι πρὸς Βόλακα, δηλαδὴ ἢ μία ἀπὸ Δράμαν καὶ ἡ ἑτέρα ἀπὸ Ἀλιστράτην, τότε τὸ ἡμέτερον ἀπόσπασμα καὶ τὸ σῶμα Καβάλας θὰ δύνανται εὐκόλως καὶ νὰ συναντῶνται εἰς Βόλακα καὶ νὰ ἐνεργῶσιν ἀπὸ κοινοῦ καὶ νὰ καταφεύγωσιν ἐν ἀνάγκῃ πρὸς τὸ ἐν ἢ τὸ ἑτερον διαμέρισμα ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.

Εἰς Βόλακα θὰ προβῇ τὸ σῶμα (ἢ τὸ ἀπόσπασμα) ἢ καὶ ἀμφότερα, ἐὰν συναντηθῶσιν, εἰς τὴν ἔξοντωσιν τοῦ Βουλγαρόπαπα, προεστοῦ καὶ δασκάλου. Ἀκολούθως θὰ κτυπηθῇ ἐν ἡμέρᾳ παζαρίου ὁ δρόμος Νευροκοπίου-Γκιουρετζίκ-Προσωτσιάνης.

Μικρὸν Σῶμα Ζίχνης (κύριον σῶμα)

Γενικὸς Ἀρχηγὸς Δούκας

Τὸ ὑπὸ τὸν Γεν. Ἀρχηγὸν Ζέρβαν σῶμα, ἐξ δλίγων ἀλλ' ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν ἀποτελούμενον, θὰ χρησιμεύσῃ ὅπως ἀσφαλῶς καὶ εὐκόλως δύναται ὁ Γεν. Ἀρχηγὸς νὰ μεταβαίνῃ ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον, ἵνα ἐπιθεωρῇ τὰ σώματα καὶ ἀντιλαμβάνηται ἰδίοις ὅμμασι περὶ τοῦ δλον ἔθνικου ἔργου.

Ο Γεν. Ἀρχηγὸς μετὰ τοῦ σώματός του θὰ διαμένῃ εἰς τὰ χωριά, ἀπὸ τῶν ὄποιων θὰ δύναται ἡσύχως καὶ ἀσφαλῶς νὰ ἐπιβλέπῃ τὸ ἔργον τῶν λοιπῶν σωμάτων, ἐπεμβαίνων αὐτοπροσώπως, ὅπου ἥθελε θεωρήσῃ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ ἀναγκαίαν καὶ ἐρχόμενος ἀδιαλείπτως διὰ τῶν πιστῶν δργάνων τοῦ εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν διοικητῶν τῶν λοιπῶν ὑπὸ αὐτὸν σωμάτων.

Μόνον δ Γεν. Ἀρχηγὸς θὰ ἔρχεται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἀνωτάτων ἐπιτροπῶν Ἀλιστράτης, Ζηλιάχοβας καὶ Ροδολείβους, μετὰ τῶν ὄποιων θὰ συσκέπτεται περὶ τῆς ἐπωφελεστέρας καὶ φρονίμου ἐργασίας ἀπάσης τῆς περιφερείας.

Ο Γενικός Αρχηγός του Σώματος Ζήνης Δούκας, μετά της έμμαδος του.

Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται δέον νὰ είναι ἀνεπηρέαστοι ἀπὸ τοὺς λοιποὺς καπεταναίους.

‘Ο Γεν. ἀρχηγὸς ἐὰν κρίνῃ εὔλογον, νὰ διαιρέσῃ τὴν δύναμίν του εἰς 4 μέρη.

Τὸ 1ον ὑπὸ αὐτὸν τὸν ἀρχηγόν.

Τὸ 2ον ὑπὸ Μπουλασίκην.

Τὸ 3ον ὑπὸ Τζουβαλτζῆν

Τὸ 4ον ὑπὸ Μάρτζιον.

Νὰ ἀποστείλῃ δὲ ἐν ἀπόσπασμα εἰς Δαρνακοχώρια, ἐν εἰς Παγγαῖον, ἐν εἰς κυρίως Ζίχναν καὶ τὰ τελευταῖον μὲ τὸν Γεν. ἀρχηγὸν ὃπου ἐγκρίνει δὲ ἕδιος ὁ ἀρχηγός.

‘Ο Γεν. ἀρχηγὸς μετὰ τὴν κυρίως δργάνωσιν πρέπει νὰ διαμένῃ εἰς ἀσφαλὲς μέρος, δπως δύναται κάλλιον νὰ διευθύνῃ τὸ δλὸν ἔργον.

Νὰ δῷζῃ τὸ δρομολόγιον καὶ τὴν δρᾶστιν ἐκάστου σῶματος καὶ νὰ συγκρατῇ πάντας εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τὴν ἀρετήν. Νὰ τιμωρῇ τοὺς ἀμελεῖς ἢ ἀνηθίκους, ἢ μεθύσους ἢ ἀντιπειθαρχικοὺς δπλίτας, κλπ.

Σῶμα Τζουμαγιᾶς

“Ἐργα αὐτοῦ :

1ον. Νὰ συγκρατῇ τὰ χωρία τῆς περιφερείας Τζουμαγιᾶς καὶ Δεμίρ-Ισσάρ εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν διὰ τῆς ὅσον ἔνεστι συχνῆς εἰσόδου ἐν αὐτοῖς.

2ον. Νὰ τιμωρῇ τοὺς πράκτορας τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας, γιατάκηδες, δδηγειλιοφόρους τῶν κομιτατζήδων.

3ον. Νὰ δργανώσῃ τὴν κωμόπολιν Τζουμαγιᾶς καὶ νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς κατοίκους νὰ κατασκευάσωσι, εἰς ἀπάσας τὰς συνοικίας καὶ δὴ τὰς βουλγαροφόρους, κρύπτας. Είναι καιρὸς νὰ κατανοήσωσι οἱ Τζουμαγιῶται ὅτι δρείλουσι νὰ ἐργασθῶσι σοβαρώτερον πρὸς τὸ ἕδιον συμφέρον.

4ον. Νὰ ἔξοντώσῃ τοὺς Τουρναίους διὰ τῶν πολιτοφυλάκων Τζουμαγιᾶς, μισθώνων ἐν ἀνάγκῃ τινὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐπίσης νὰ ἔξοντώσῃ καὶ τὸν βουλγαρὸν πρωτοσύγγελον. Είναι σπουδαῖος παράγων διὰ τοὺς βουλγάρους.

5ον. Νὰ περιέλθῃ τὸ σῶμα τὰς βουλγαροφόρους οἰκίας Τζουμαγιᾶς ἀπάσας ἐὰν είναι δυνατόν, διὰ νὰ φρονιματίσῃ καὶ ἐνοχοποιήσῃ αὐτάς.

6ον. Νὰ τιμωρήσῃ διὸ δργάνων του δ ἀρχηγὸς τοὺς προδότας Τζουμαγιῶτας (είναι τοῖς πᾶσιν ἔκει γνωστοί).

7ον. Νὰ κατασκευασθῶσι κρύπται εἰς Μπαρακλῆ, Πρόσνικ, Λάτροβον καὶ Ράδοβον. Ἐπίσης δύο ἢ τρεῖς καλαὶ κρύπται εἰς Δεμίρ-Ισσάρ.

8ον. Νὰ δργανώσῃ τὰς διαβάσεις τοῦ Στρυμόνος οὕτως ὥστε νὰ δύναται τὸ σῶμα Τζουμαγιᾶς καὶ πρὸς Χαλκιδικὴν νὰ καταφεύγῃ καὶ πρὸς Μπέλεσι (Ράμνα, Πορροῦια).

Ο δολαρχηγὸς Ἀλέξανδρος, μετὰ τῆς ὀμάδας του.

9ον. Νὰ συνεργάζηται μὲ τὸ Σῶμα Μπέλεσι.

10ον. Ὁμοίως μὲ τὸ σῶμα Νιγρίτης.

11ον. Νὰ δργανώσῃ τὸ Λεϊλά (ὅρος) συνεννοούμενον μὲ τοὺς βλάχους καὶ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ τὸ θέρος διὰ Μελενικίτσι. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου εἶναι ἡ συντομωτέρα ὅδὸς πρὸς Λεϊλά. Ἀπὸ Λεϊλά θὰ δυνηθῇ τὸ σῶμα νὰ ἀπειλήσῃ τὴν Βρούτον καὶ τὰ λοιπὰ ἐκεῖθεν σχισματικὰ χωρία. Τὸ σῶμα τοῦτο δύναται νὰ ἐνισχύσῃ τὸ τῆς Νιγρίτης, δόποταν ἥθελε ζητηθῆ τοῦτο. Ιδιαιτέρως ὅταν θὰ πρόκειται νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ χωρίου Κιλκισίου. Καὶ ἀντιστρόφως τὸ σῶμα Νιγρίτης δύναται νὰ ἐνισχύῃ τὸ τῆς Τζουμαγιᾶς.

Ἡ ὅδὸς πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἀνοικτὴ δι' Ὁρλιακον.

Ἐκ τῆς δργανώσεως τοῦ τμῆματος ἀπὸ Νιγρίτης εἰς Ὁρλιακον, ἔξαρταται κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐπιτυχὴς δρᾶσις τοῦ σώματος Τζουμαγιᾶς, καθόσον θὰ δύγαται τὸ σῶμα τοῦτο, ὡς προετοπίαν, νὰ μεταβαίνῃ σχεδὸν ἀκολύτως εἰς Τζουμαγιὰν καὶ νὰ καταφεύγῃ εἰς Νιγρίταν δόποταν καταδιώκεται ἢ θέλῃ δ ἀρχηγός.

Ἐάν δὲν ὑπάρχῃ σῶμα Τζουμαγιᾶς (εἰδικὸν τοῦ διαμερίσματος) τότε θὰ ἐμφανίζεται εἰς Τζουμαγιὰν τὸ σῶμα Νιγρίτης, τὸ δόποιον ἀφοῦ μετὰ πολλῆς προφυλάξεως περιέλθῃ τὰ χωρία νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Νιγρίταν.

Τὸ τμῆμα Τζουμαγιᾶς εἶναι τὸ δυσκολώτερον διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν σωμάτων, ἔνεκα τοῦ πεδινοῦ ἐδάφους καὶ ἀκάλυπτον ἐφ' οὗ τὸ σῶμα θὰ ἐνεργήσῃ καὶ ὑφ' ἀς συνθήκας διατελεῖ σήμερον ἡ Τζουμαγιὰ μετὰ τὴν φυλάκισιν τοῦ Ρότσικα. (5) Δύναται δύμως νὰ καταστῇ τὸ εύκολώτερον καὶ πλεονεκτικώτερον μετὰ τὴν δργάνωσιν τοῦ Στρυμόνος, ὡς ἐλέχθη, δόποτε τὸ σῶμα τοῦτο θὰ ἔχῃ πολλὰ ἀσφαλῆ καταφύγια, δηλαδὴ Νιγρίταν, Μπέλεσι, Λεϊλά.

Μὴ ὑπάρχοντος ιδιαιτέρου σώματος διὰ τὴν Τζουμαγιὰν σήμερον (τοῦ Στέργιου (α) ἀρνούμενου νὰ ὑποταχθῇ) κατ' ἀνάγκην νὰ μεταβαίνῃ ἐκεῖσε τὸ σῶμα Νιγρίτης.

Σῶμα Μπέλεσι

Τὸ σῶμα Τζουμαγιᾶς δρφείλει νὰ ἀποσπάσῃ εἰς Μπέλεσι μικρὸν τμῆμα (ἀρματολίκιον) ὑπὸ καλὸν καπετάνιον, τὸ δόποιον νὰ ἐμφανισθῇ εἰς Μπέλεσι χοησμοποιοῦν τοὺς ἐμπίστους Πορροῖων καὶ Ράμνας, Σταρτσόβου καὶ Πετριτσίου. Ἐν ἀνάγκῃ δὲ τοῦ ἐκ Γιουρουκλερὶ πιστοῦ Ἀβδουλάχ Τσοούς.

Κατ' ἀρχὰς τὸ σῶμα νὰ εἶναι δοκιμαστικόν, ἐπομένως διλιγάριθμον. Ὅταν κατόρθωσῃ νὰ συγκρατηθῇ ἐκεῖ τότε θὰ ἐνισχυθῇ μονιμοποιούμενον

α) Ο Στέργιος καλὸς ὀπλαρχηγὸς ἐντόπιος, δυστυχῶς δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὴν κεντρικὴν διοίκησιν καὶ μένει εἰς Χαλκιδικὴν αὐθαιρέτως ἐπὶ κεφαλῆς διλίγων ἀνδρῶν μὴ ὑπακούων νὰ μεταβῇ εἰς Τζουμαγιάν.

καὶ τῇ συνεργασίᾳ τῶν Σταρτοβιτῶν καὶ σώματος Στρωμνίτσης νὰ ἐπιβληθῇ ἐπαναφέρον εἰς τὴν δρυδοξίαν τὰ χωρία τοῦ κυρίου δρους Μπέλεσι διὰ νὰ τῷ παρέχουσι προστασίαν καὶ καταφύγιον, δπως εἰς τὸ μέλλον ἐπιβληθῇ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ τοῦ Καζᾶ Πετριτσίου χωρία.

Τὸ σῶμα τοῦτο συγκρατούμενον εἰς Μπέλεσι καὶ ἐνισχυόμενον βαθμηδὸν πρέπει κατ' ἀρχὰς (καὶ πάντοτε) νὰ ἐργάζηται μετὰ μεγίστης μυστικότητος, ἀθορύβως καὶ φρονίμως. Ὁ ἀρχηγὸς νὰ γνωρίζῃ τὴν βουλγαρικὴν ἥτοι υλάχιστον τὴν τουρκικήν.

Τὸ σῶμα νὰ ἔξαφανίζῃ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς βουλγαρικῆς δράσεως εἰς τὰ διάφορα χωρία.

Ἐπικρατοῦντες εἰς Μπέλεσι αὐξάνομεν τὴν ἐπιρροὴν ἡμῶν καὶ εἰς Στρωμνίτσαν.

Συνεργαζόμενον μετὰ Στρωμνίτσης δύναται ἐν ἀνάγκῃ νὰ καταφεύγῃ ἐκεῖ τὸ σῶμα Μπέλεσι. Ὁργανοῦντες Μπέλεσι δυνάμεθα νὰ ὑποδεχόμεθα τὸ καταδιωκόμενον σῶμα Στρωμνίτσης καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐπιτιθέμεθα.

Διὰ τῆς ἀμέσου ἐπικοινωνίας μετὰ Στρωμνίτσης θὰ παρέχηται εἰς τὰ σώματα ἀμοιβαία προστασία καὶ ἐνίσχυσις καὶ συνεργασία. Ἐπικρατοῦντες εἰς Μπέλεσι ἐμφανιζόμεθα εἰς Μελένικον, ἔνθα μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ αὐξήσωμεν τὴν ἐπιρροὴν ἡμῶν καὶ θὰ δυνηθῶμεν καταλλήλως καὶ φρονίμως ἐκεῖ ἐργαζόμενοι (καθὼς εἰς Καζᾶν Πετριτσίου) νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῶν δυσαρεσκειῶν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων ἐκ τῶν βουλγαρικῶν λαθῶν, τῆς τρομοκρατίας καὶ τῆς ἀτίμου φροδολογίας, εἰς τὴν δοπίαν ἔχει ὑποβάλει αὐτοὺς δ Σανδάσκου καὶ ἐπομένως ν^ο ἀνακτήσωμεν χωρία τινά.

Περισσότερα ὀφελήματα θὰ πορισθῶμεν ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως εἰς Μπέλεσι καθ' ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα καὶ δὴ τὴν περὶ τὴν λίμνην Μπουτκόβου, ὧκημένην χώραν.

Ἐκ τῆς συνεργασίας μάλιστα τοῦ σώματος Μπέλεσι μετὰ τοῦ σώματος Τζουμαγιᾶς θὰ δυνάμεθα τὸ μνησθὲν τμῆμα νὰ ἀπειλῶμεν καὶ προσβάλωμεν ἐκ δύο συγχρόνως σημείων.

Ἄρχηγοι Σωμάτων Δούκας — Ἀλέξανδρος

Νὰ συμβουλεύητε αὐτοὺς νὰ ἐνεργῶσι πάντοτε μετὰ φρονήσεως καὶ νὰ τοῖς παρέχητε τὰ μέσα ἀφειδῶς πρὸς ἀμυναν.

Ἐὰν ἀπωλέσητε αὐτοὺς θὰ δηισθοδρομήση πολὺ δ ἄγων ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Μακεδονίᾳ.

Τὸν Στέργιον (6) νὰ χρησιμοποιήσεται εἰς Τζουμαγιάν. Τὸν δὲ ἀφικνούμενον ὑπαξιωματικὸν εἰς δργάνωσιν λίμνης καὶ ἐπιθέσεις κατὰ χωρίων Μικροῦ Κάμπου.

Μὴ λησμονῆτε Βυρτζιακόν. Καταρτίσατε κατὰ τὸ δυνατὸν μικρὰν

πολιτοφυλακήν ἐκ νέων Τοπόλιανης, Σαρμουσακλῆ καὶ Κεσισλίκ (ἐπιβαλλόμενοι διὰ τελευταῖον χωρίον εἰς Ἀλεξανδρίδην), ὅπως ἔξαφανίζῃ τοὺς κυριωτέρους παράγοντας Βιρτζιανῆς Κῦρον Θεόδωρον κλπ. καὶ νὰ συνεργάζηται μὲ τὸ σῶμα Δαρνακοχωρίων καὶ λίμνης.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΑΝΤΑΚΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ *

Α' Τμῆμα Δαρνακοχωρίων :

Χωρία

1. Βεζνίκον	έλληνόφωνον	(πράκτωρ)
2. Δοβίστα	δμ.	(ύπάρχει ἐπιτροπὴ)
3. Πεθελινός	»	
4. Σαρμουσακλῆ	»	δμοίως
5. Σουμπάσκιοϊ	»	πράκτωρ
6. Τοπόλιανη	»	ἐπιτροπὴ
7. Τοῦμπα	»	δμοίως

Β' Τμῆμα Ζίχνης

8. Ἀντζίστα	»	
9. Βιτάστα	»	
10. Βουλτσίστα	»	
11. Κιούπκιοϊ		Ομοίως
12. Κοτσάκι	»	
13. Κουρμίτσα	»	
14. Λακοβίκια	»	δμοίως
15. Νεοχώριον	»	
16. Προβίστα	»	ἐπιτροπὴ
17. Ροδολεῖβος	»	δμ.
18. Σδραβίκιον	»	»
19. Σέμαλτος	»	πράκτωρ
20. Τσερέπλιανη	»	

Γ' τμῆμα Ζίφνης

21. Ἀλιστράτη	έλληνόφωνον	ύπάρχει ἐπιτροπὴ
22. Γκόρνιτσα	δμ.	δμ.
23. Γράτσιανη	»	»

* Ἐπειδὴ στὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ χωριὰ ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἔκθεση τοῦ Φλωριᾶ, δόθηκαν καινούργια ὄνόματα, θεωρήσαμε σκόπιμο, ὅπως στὸν πίνακα τῶν τοπωνυμιῶν ποὺ δημοσιεύεται στὸ τέλος, σημειώνουμε μαζὺ μὲ τὶς παραπομπὲς στὶς σελίδες, καὶ τὰ τωρινὰ ὄνόματα. "Οπου ἔξ ἄλλου παραπλεύρως ύπάρχει ᾧ ἔνδειξις (Βουλγ.) σημαίνει πῶς τὸ χωριὸ βρίσκεται στὸ Βουλγαρικὸ ἔδαφος. Π.Π

24. Δράτσοβον	Ἐλληνόφωνον	ὑπάρχει ἐπιτροπὴ
25. Ἐγρί-Δερέ	»	
26. Καρλίκοβα	»	διμοίως
27. Μανδῆλι	»	»
28. Ρεσίλοβον	»	»
29. Τρισταινίτσα	»	

Δ' Τμῆμα Ζίχνης

30. Ἀναστασία	»	
31. Ζίχνα	»	
32. Ζηλιάχοβον	»	Πράκτωρ
33. Θολὸς	»	
34. Κλεπούνσα	»	
35. Νούσκα	»	
36. Πόρνα	»	
37. Ράχωβα	»	
38. Σφελινὸς	»	πολιτοφυλακὴ
39. Χωροβίστα	»	

Ε' Τμῆμα Νιγρίτης

40. Ἄνω Κρούσοβον	»	
41. Ἀηδονοχώριον	»	
42. Ἀχινὸς	»	
43. Ἔζιοβα	»	
44. Ἰβηρος	»	
45. Κάτω Κρούσοβον	»	
46. Καστολί	»	
47. Κοῦτσος	»	
48. Ὁμοὺρ—Βέη	»	
49. Παλαιότροος	»	
50. Τζίντζος	»	

Ζ' Τμῆμα Νιγρίτης

51. Γεωργαλᾶς	»	
52. Ζερβοχῶρι	»	
53. Μπαϊρακτάρ	»	
54. Νιγρίτα	»	
55. Πατρίκι	»	
56. Σαϊτά	»	
57. Φυτόκι	»	
58. Σακάφτσα	»	
59. Στεφανινὰ	»	
60. Ἀβδαμάλι	»	

61. Δημητρίτσι	Έλληνόφωνον	
62. Βραστά	»	
63. Κοπάτσι	»	
64. Μακέσι	»	
65. Μέριανη	»	
66. Ὅρλιακον	»	
67. Νικοσλάβη	»	
68. Ξυλότρος	»	
69. Ράβνα	»	
70. Μασλάρ	»	
71. Τσερπίστα	»	
72. Σύρπα	»	
73. Χοῦμκος	»	ἐπιτροπὴ
74. Σταυρὸς	»	

Θ' Τμῆμα Σερρῶν

75. Ἐλσιανη	Βουλγαρόφωνον	Πολιτοφυλακὴ
76. Ἐρνίκιοι	δίμ.	
77. Καβακλῆ	»	
78. Καμήλα	»	
79. Καλένδρα	»	
80. Κιουπρὶ	»	
81. Κουμλὶ	»	
82. Λάτροβον	»	
83. Μπαρακλῆ	»	
84. Νιχῶρι	»	
85. Προσωνίκη (Πρόσνικ)	»	
86. Σπάτοβον	»	
87. Τζουμαγιὰ	Έλληνόφωνον	πράκτωρ
88. Χούντος	Βουλγαρόφωνον	
89. Λιπὸς	»	
90. Πορρόϊα	Μικτὸν	πράκτωρ
91. Ράμνα	Έλληνόφωνον	
92. Μπούτκοβον	Βουλγαρόφωνον	

I' Τμῆμα Δεμὲρ—Ισσάριο

93. Βέτρινα	Βουλγαρόφωνον	
94. Δεμὲρ—Ισσάριον	Έλ(η)φωνον	
95. Καμαρότο	Βουλγαρόφωνον	
96. Κρούσοβον	»	
97. Μελνικίτσι	»	
98. Ράδοβον	»	

99. Σάβγιακον Βουλγαρόφωνον

K. Τμῆμα Πετριτσίου

100. Γιαμπορόβιτσα	»
101. Κάμινα	»
102. Κολάροβον	»
103. Μελένικον	Ἐλληνόφωνον
104. Πετρίτσιον	Βουλγαρόφωνον
105. Πογορόβιτσα	»
106. Σιρμπάνοβον	»
107. Μίτινον	»
108. Στάρτσοβον	»
109. Σμολάρι	»

110. Πόλις Σέρραι :

Ἐλαβε πλήρη ἐσωτερικὴν δργάνωσιν μὲ κεντρικὴν ἐπιτροπήν, ὑπὸ ἐπιτρόπους, διδηγούς, πολιτοφύλακας, εἰσφοράς, κρύπτας κλπ.

Εἰς τὰ πλεῖστα τῶν χωρίων τούτων ὑπάρχουν ὀργανωμέναι ἐπιτροπαὶ καὶ πολιτοφύλακαί, εἰς τὰ ἄλλα δὲ μόνον πράκτορες, διδηγοί, πολιτοφύλακες κλπ.

ΣΩΜΑΤΑ ΣΑΝΤΖΑΚΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Σῶμα Νιγρίτης

Δ. Κουμπέσης ἀρχηγὸς ἐκ Τριπόλεως.

Δ. Παπαβασιλείου ὑπαρχηγὸς ἐξ Ἀρτης.

Ἄλ. Πολαιοδημόπουλος ὅμ. ἐκ Λαμίας, καὶ 10 ἔτι διπλίται.

(Τὸ σῶμα του ἐπανῆλθεν ὁλόκληρον εἰς Ἑλλάδα τέλος Φεβρουαρίου 1908) ἔκτοτε ἔχει κατέλθει περὶ τὴν Νιγρίταν τὸ ὑπὸ τὸν Καπετάνον Ἀλέξανδρον σῶμα Τζουμαγιᾶς—Μπέλες.

Σῶμα Τζουμαγιᾶς—Μπέλες

Α. Εύρουθιώτης (καπετάνος Ἀλέξανδρος) ἐκ Κυδωνιῶν ἀρχηγός, μετὰ 15 διπλιτῶν, (εὑρίσκεται ἥδη περὶ τὴν Νιγρίταν).

Σῶμα Τζουμαγιᾶς

Στέργη. Βλάχμπεης ἐκ τζουμαγιᾶς ἀρχηγός, μετὰ 5 διπλιτῶν.

Σῶμα Ζίχνης

Βασ. Τζουβαλτζῆς ἐκ Ροδολείβους καπετάνιος, μετὰ 5 διπλιτῶν.

"Ετερον Σῶμα Ζίχνης

Δούκας Ζέρβας ἐκ Σερρῶν ἀρχηγός. Ἰω. Μάρτζος ἐκ Γκορνίτσης ὑπαρχηγὸς καὶ 10 ὅπλιται

Σῶμα Παγγαίου (Ζίχνης)

Θεόδ. Μπουλασίκης ἐκ Σερρῶν καπετάνιος μετὰ 6 ὅπλιτῶν

Σῶμα Πετριτσίου

Ἄβδουλλάχ Τσαοὺς Ὁθωμανὸς καπετάνιος καὶ 6 ὅπλιται

Δ. Νούτσιος

Γεώργιος Ζιχνής

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1) Πρόκειται γιὰ τὸν *Γεώργιο Σφῆκα*, Διευθυντὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡμιγυμνασίου καὶ γενικῶς τῶν Σχολῶν Μελενίκου ἀπὸ τοῦ 1903-1913. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς δεκαετίας, συνεπικούρούμενος καὶ ἀπὸ τὴν σύζυγόν του Βασιλικήν, εἰργάσθη μὲ ἔξαιρετικὸ ζῆλο, θάρρος, αὐταπάρνηση καὶ πατιωτισμὸ γιὰ τὴν δργάνωση καὶ διεύθυνση τῆς Ἐθνικῆς μας Ἀμύνης εἰς τὴν περιοχὴ τοῦ Μελενίκου. Καταγόμενος ἀπὸ τὴν Σιάτισταν τῆς Δυτ. Μακεδονίας, ἀφοῦ σπούδασε φιλολογία εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, στὴν ἀρχὴ διορίσθηκε ὡς καθηγητὴς στὸ Δυρράχιο, ἐν συνεχείᾳ στὸ Μοναστήρι καλύπτων μὲ τὸ πρόσχημα τῆς διδασκαλίας καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος δράση του, ἥ δποιά ἀπεκούνφωθη στὸ Μελένικο. Τὸ ποσὸν τῶν 20 λιρῶν, ποὺ ἀναφέρει ὁ Φλωριᾶς, ἀσήμαντο αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἵτο ἀκόμα πιὸ ἀνεπαρκεῖς γιὰ τὴν νευραλγικὴ περιοχὴ τοῦ Μελενίκου. Καὶ ὅμως δ ἀνθουσιασμὸς καὶ ἥ ἀντοθυσία τοῦ Σφῆκα καὶ τῶν συνεργατῶν του ἐκάλυπταν τὶς ὑλικὲς ἀδυναμίες, γιατὶ πραγματικὰ μὲ τὴν συνεργασία καὶ τῶν δύο σωματίων τοῦ Μελενίκου, δηλαδὴ τοῦ «Συνδέσμου Εὑελπίδων Μελενίκου» καὶ τοῦ Συνδέσμου Κυριῶν ἥ «Ἀρμονία» ἥ ἄμυνα ποὺ ἐγίνετο στὴν ἀρχὴ ἔξ ἀνάγκης μὲ μισθοφόρους Τούρκους, εἶχε ἀμεσα καὶ εὐτυχῆ ἀποτελέσματα, εὐθὺς ὡς συνεκροτήθησαν τὰ πρῶτα ἀνταρτικὰ σώματα τοῦ Μελενίκου.

Ἡ ζωὴ τοῦ Σφῆκα διέτρεξε πολλὲς φορὲς κίνδυνο γιατὶ ὁ πολὺς Σανδάσκυ τὸν εἶχε ὡς τὸν ὑπὸ ἀριθμὸ 1 στόχο του.

Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1912 καταδικάστηκε ἀπὸ τὸ πλημελειοδικεῖο Μελενίκου σὲ 15ἡμερο φυλάκηση, γιατὶ θεωρήθηκε ὡς ὑποκινητὴς τῶν σκηνῶν τῆς 10 Φεβρουαρίου 1911, ποὺ στάθηκαν ἀφορμὴ νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ἥ ἀνέγερση τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχολείου. Μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Σφῆκα καὶ ἀλλων παραγόντων, οἱ γυναικες τοῦ Μελενίκου μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν Δέσποινα Σωκρατίδου, τὴν Εὐαγγελία Παπανούσκα, τὴν Βασιλικὴ Σφῆκα, τὴν Μήτραινα καὶ ἄλλες, σκόρπισαν τὰ οἰκοδομικὰ ὑλικὰ ποὺ εἶχαν συγκεντρώσῃ οἱ Βούλγαροι στὸ οἰκόπεδο, καὶ ἐπετέθησαν καὶ κατὰ τῶν Τούρκων Ἀστυνομικῶν ποὺ πῆγαν νὰ τὶς ἐμποδίσουν. Ὁ Πρόξενος Σερρῶν στὸ ὑπὸ ἀριθ. 293 καὶ ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1912 πρὸς τὸ Ὅπουργεῖο Ἐξωτερικῶν ἔγγραφό του ἀναφέρει :

«. . . Ἐκδικασθείσης ἐνώπιον τοῦ ἐν Μελενίκῳ Πλημελειοδικείου τῆς κατὰ τῶν γυναικῶν, αἵτινες βίᾳ κατέλαβον τὸ βουλγαρικὸν οἰκόπεδον, ποινικῆς δίκης ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ τῶν Ἀρχῶν, κατεδικάσθησαν αἱ Βραγγούδα Πούγκουρα, Βασιλικὴ Σφῆκα σύζυγος τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἀρρεναγωγείου καὶ Δέσποινα Σωκρατίδου εἰς 8 μηνῶν φυλάκισιν, οἱ δὲ ὡς ὑποκινηταὶ κατηγορηθέντες Γεώργιος Σφῆκας καὶ Γεώργιος Τζεβελέκης εἰς 15ἡμερον φυλάκισιν. . . .».

Έκεινο δύμας τὸ δποῖον οἱ Βούλγαροι δὲν μπόρεσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀγῶνος, τὸ ἐπραγματοποίησαν ἀργότερα, ὅταν κατὰ τὸ 1916 μπῆκαν σὰν οὐραγοὶ τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν Ἀνατολικὴ Μακεδονία. Ὁ πρῶτος τὸν δποῖον ἔζητησαν νὰ συλλάβουν ἀπὸ τὴν Τζουμαγιάν, ὅπου μετὰ τὸ Σιδηρόκαστρον εἶχε τοποθετηθεῖ ὡς Διευθυντὴς τοῦ ἐκεῖ Ἐλληνικοῦ Σχολείου, ἥταν δὲ Γεώργιος Σφῆκας καὶ δ. Δ. Πάζης.

Ξέροντας τὴν τύχη ποὺ τὸν περίμενε, ἀκολούθησε τὰ ἐκκενώσαντα τότε τὴν Μακεδονία Ἐλληνικὰ σρατεύματα.⁹ Άλλ¹⁰ ὅταν ἔμαθε ὅτι συνελήφθη ὀλόκληρη ἡ οἰκογένειά του ἐπέστρεψε στὴν πόλι τῶν Σερρῶν, ὅπου ἐκρύπτετο. Ἅλλα μὲ προδοσία συνελήφθη καὶ μαζὶ μὲ τὸ Γάλλο Λοχαγὸν Joechef Cardanaux ἐκρεουργήθη στὸ Λιβούνοβο, ἐνῶ ἡ οἰκογένειά του ἀπήχθη ὀλόκληρη στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Βουλγαρίας. Ἐκεῖ ἡ σύζυγός του Βασιλικὴ καὶ δὲκτὸν υἱῶν του Εὐριπίδης, ἀπὸ τὶς κακουχίες καὶ τὰ βασανιστήρια ὑπέκυψαν εἰς τὸ μοιραῖον.

Απὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σφῆκα, σήμερα μόνος ἐπιζῶν εἶναι δὲκτὸν υἱός του Ἀλέξανδρος, ἐκλεκτὸς καὶ διαπρεπὴς ἐπιστήμων καὶ καθηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς Γαιωδεσίας εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1950, ἀπό τινων δὲ ἐτῶν καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

(2) Ὁ Ἀλέξανδρος Εὐρυθιώτης ἢ Ἀϊβαλιώτης (ώς ἐκ τῆς καταγωγῆς του ἀπὸ τὶς Κυδωνίες τῆς Μ. Ἀσίας), εἶχε ἀναλάβει τὴν ἀρχηγία τῶν Ἐλληνικῶν ἀνταρτικῶν Σωμάτων τῆς περιοχῆς τοῦ Μπέλες, μὲ εὑρυτάτη δικαιοδοσία μέχρι Πετριτσίου καὶ Μελενίκου.¹¹ Ήταν τύπος τυχοδιωκτικὸς ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικός. ¹² Υστερα ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Παύλου Μελᾶ, διέκοψε τὶς σπουδές του, ποὺ χρόνια ἔκαμνε στὴν Γαλλία καὶ Γερμανία, ἥλθε στὴν Μακεδονία καὶ ἐτέθη στὴν ὑπηρεσία τῆς Οργανώσεως Θεσσαλονίκης.

Ως μέλος τοῦ «ἐκτελεστικοῦ» αὐτῆς, προσέφερε μεγάλες ὑπηρεσίες στὴν ἐθνική μας ἄμυνα. Ἀπήλλαξε τὴν Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὸν φασιστικὸ Βούλγαρο τρομοκράτη, τὸν διαβόητο Παπασταμάτη, κι¹³ ἔφερε μεγάλη σύγχιση καὶ ἀποδιοργάνωση στὴν ἀντίστοιχο Βουλγαρικὴ δργάνωση τῆς Θεσσαλονίκης τῆς δοπίας ἥταν ἀρχηγός.

Ἐπειτα, τοῦ ἀνετέθη μιὰ μεγάλη περιοδεία στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μακεδονίας, ἥλθε σ¹⁴ ἐπαφὴ μὲ τ' ἀνταρτικὰ σώματα τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, καὶ τέλος δργάνωσε καὶ δικό του ἀνταρτικὸ σῶμα μὲ δικαιοδοσία τὴν περιοχὴ Ποροϊῶν, Πετριτσίου καὶ Μελενίκου (Περιοχὴ Μπέλες).

Οταν ἔγινε τὸ Νεοτουρκικὸ Κίνημα τοῦ 1908 καὶ δόθηκε ἡ γενικὴ ἀμνηστεία, δὲ Ἀλέξανδρος πίστευσε ὅτι οἱ Νεότουρκοι εἶναι διατεθμένοι νὰ δώσουν πραγματικὴ ἰσοπολιτεία στοὺς φαγιάδες καὶ ἔγινε φίλος των.

Οἱ Τούρκοι ἔξεμεταλλεύθηκαν τὴν φιλία του, ἀκόμα καὶ τὴν ἐπιθυμία του καὶ τὶς ἴδεες του γιὰ τὴν εἰρήνευση τῶν Βαλκανίων καὶ συνειδητὰ ἦ-

συνείδητα τὸν κατέστησαν ὅργανό των. Τοῦ ἔδωσαν σπουδαία θέση, καὶ τοῦ ἀνάθεσαν νὰ ἔκαθαρίσῃ τὴν περιφέρεια τῶν Σερρῶν ἀπὸ τὰ ἀνταρτικὰ σώματα. Νόμισε πῶς ἔφθασε ἡ ὥρα νὰ γίνῃ πολιτικὸς Σύμβουλος τῶν Νεοτούρκων γιὰ τὰ ἑλληνικὰ ζητήματα κι' ἀκόμα πῶς γενόμενος καὶ βουλευτὴς κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν των, νὰ παίξῃ σημαντικὸς ὁρός ἀνάμεσα στοὺς Νεοτούρκους. Ξέροντας ποιὸς δ ὁρός τοῦ διερμηνέως τοῦ προξενείου Σερρῶν Παπάζογλου πιστεύεται ὅτι αὐτὸς ὑπέδειξε στοὺς Τούρκους τὴν ἐξόντωσή του, καὶ μολονότι δολοφόνος του δὲν συνελήφθη ποτέ, δῆλοι ἀπέδωκαν τὴν πράξη σ' αὐτόν.

“Υστερα ἀπό τὴν αἰσχρὴν αὐτὴν διαγωγὴ του, κατὰ διαταγὴν τοῦ «Κέντρου» ἐδολοφονήθη καὶ αὐτὸς μὲ τὴν σειρά του, στὴν περιφέρεια τῆς Νιγρίτης, δποῦ δροῦσε τελευταία καὶ ἔτσι ἐτερομάτισε ἄδοξα τὴν ζωή του δ περίεργος καὶ μυστηριώδης αὐτὸς τυχοδιώκτης, ποὺ ἀφοῦ ἐργάσθηκε μὲ ζῆλο γιὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ ἑλληνισμοῦ, κατάντησε στὸ τέλος προδότης. (Βλ. καὶ Ἀλεξάνδρου Ζάννα. Ὁ Μακεδονικὸς Ἄγων (ἀναμνήσεις) σελ. 38—41).

(3) Ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ Φλωριᾶ καὶ γενικῶς τοῦ Προξενείου πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ **Καπετάν Δούνα** (Ζέρβα) ἦταν ἀπόλυτα δικαιολογημένη. Ἡ διαγωγὴ του καὶ δραστηριότης ποὺ ἐπέδειξε καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ Μακεδονικοῦ Ἄγωνα, καὶ ἡ κατὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον ἀντίστασίς του κατὰ τῆς καθόδου τῶν Βουλγάρων καὶ ματαίωσις τῶν σχεδίων των γιὰ τὴν κατάληψη τῆς περὶ τὸ Παγγαῖον περιοχῆς, καὶ τῶν παραλίων τοῦ Στρυμωνικοῦ κόλπου, ἐπιβεβαίώνοντας καὶ τὴν ὀρθότητα τῆς περὶ αὐτοῦ κρίσεως τοῦ Σακτούρη. Εἰς τὸ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1907 ἐγγραφό του πρὸς τὸ Ὅπουργο. Ἐξωτερικῶν, δ Σακτούρης ἐκθέτωντας τὴν εὐνοϊκὴ τροπὴ ποὺ εἶχαν πάρει τὰ πράγματα στὴν περιοχὴ τῆς Ζίχνης λέγει. «Οφείλω νὰ διμολογήσω ἐνταῦθα, ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη κατὰ μέγα μέρος δφείλεται εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἀρχικοῦ σώματος Ζίχνης. Εἰς τὸν νέον τοῦτον ἀνήκοντα εἰς καλὴν τῶν Σερρῶν οἰκογένειαν, ἔνουντα δὲ πρὸς τῇ ἀνδρείᾳ πολιτικὴν περίσκεψιν, εὐφυΐαν, ἀγνότητα ἥθους ἀγνήν φιλοπατρίαν καὶ πειθαρχίαν, εἰς τὸν νέον λέγω τοῦτον, θαυμαζόμενον καὶ λατρευόμενον καθ' ἀπασαν τὴν περιφέρειαν καὶ ἐξυμνούμενον ἥδη εἰς πατριωτικὰ ἀσματα, δφείλεται καὶ θὰ δφείλεται ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη» (Βλέπε **B. Λαούρδα—Π. Πέννα** Ὁ Μακεδονικὸς Ἄγων εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Σερρῶν τὸ 1907, ἀνάτυπον Γ'. τόμου Σερραϊκῶν Χρονικῶν 1959 σελ. 49—**N. Πέτροβιτς**. Ὁ Μακεδονικὸς Ἄγων καὶ ἡ συμβολὴ τῶν Σερρῶν Γ.' τόμ. Σερραϊκῶν Σρονικῶν 1959 σελ. 182.—**Σπυριδάκη Σπυρός**. Οἱ αἰφνιδιασμοὶ τοῦ Παγγαίου 1914 σελ. 8 κ.ξ.—**Μόδη Γ.** Μακεδονικὲς Ἰστορίες (Ντόκτορ Γιάννη) 1957, σελ. 120—123, δποῦ ἀφγεῖται ἐνα χαριτωμένο ἐπεισόδιο, διαφυγῆς τοῦ Καπετάν Δούνα, ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Τούρκων καὶ σ. 129—136.

(4) Ὁ *Ντίνας Ἀραμπατζῆς* τὴν ἔξοντωση τοῦ ὅποίου ὑποδεικνύει ὁ Φλωριᾶς, στάθηκε μαζὶ μὲ τὸν Βοεβόδα Τάσκα, ἥ μάστιξ καὶ ὁ τρόμος τοῦ κάμπου τῶν Σερρῶν. Εὔλογα λοιπὸν ἐπανηγύρισεν ἥ ὑπαιθρος διὰ τὴν λύτρωσιν της, ὅταν τὴν 4 Ἀπριλίου 1908, ἐφονεύθη σὲ σύγκρουση μὲ τὸ Τουρκικὸ στρατιωτικὸ ἀπόσπασμα παρὰ τὴν Σακάφτσα, τὸ σημερινὸ Λειβαδοχῶρι.

Ίδοὺ πῶς ἀναγγέλει τὸ γεγονός ὁ Σακτούρης διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Ἀπριλίου 1908 ἐγγράφου του πρὸς τὸ Ὅπουργο. Ἐξωτερικῶν.

«Τὸ ἔσπερας τῆς Παρασκευῆς 4 τρέχοντος, εἰδοποιήθησαν καταλλήλως αἱ ἀρχαὶ ὅτι ἐν Σακάφτσα ἐκρύπτοντο αἱ συμμορίαι τῶν διασήμων κακούργων καὶ λυμαιώνων τῆς ἐπαρχίας Ντίνας Ἀραμπατζῆς καὶ Τάσκα. Δυστυχῶς οἱ Τούρκοι ἄγνωστον διά τινα λόγον δὲν ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ πολιορκίσωσι τὸ χωρίον δι᾽ ἐπαρκοῦς στρατιωτικῆς δυνάμεως. Περιωρίσθησαν δὲ μόνον νὰ στείλωσι τὸ μικρὸν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα τῆς Καλένδρας. Μόλις δὲ τὴν πρωῖαν τῆς ἐπιούσης διέταξαν πολυνάριθμον στρατὸν μεθ' ἵππικον καὶ ἐνὸς πυροβόλου ἐντεῦθεν νὰ μεταβῶσι εἰς τὸ οηθὲν χωρίον. Βραδύτερον δὲ μετέβη καὶ ὁ Διοικητὴς μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν. Ἐννοεῖται ὅτι ταῦτα πάντα μετὰ πολλῆς ἐπιδείξεως γενόμενα, ἥσαν κατόπιν Ἑορτῆς, ἐγνώριζον δὲ καλῶς αἱ ἀρχαὶ τοῦτο, διότι αἱ συμμορίαι εἶχον ἥδη διαφύγει τὴν νύκνα. Εὐτυχῶς ἐκ τῶν κατὰ τὴν φυγὴν ἀνταλλαγέντων πυροβολισμῶν, ὅλως τυχαίως ἐφονεύθη ὁ διάσημος Ντίνας Ἀραμπατζῆς καί τις ὄπαδὸς αὐτοῦ.

Ἐν τοσούτῳ καίτοι ἐκ συμπτώσεως, ὁ θάνατος τοῦ Ἀραμπατζῆ ἐνέπλησε χαρᾶς τὴν τε δυστυχῆ πεδιάδα, ἥν ἐπὶ τρία τώρα ἔτη πολλαχῶς ἐλυμαίνετο, ὡς καὶ πάντας τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἥσυχίας ἐνδιαφερόμενους.

A. Σακτούρης»

(5) Σχετικὸ μὲ τὴν καταδίκη τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ διαμερίσματος Κάτω Τζουμαγιᾶς *Δημητρίου Ρότσινα*, εἶναι τὸ παρακάτω ἐγγραφό τοῦ Γενικοῦ Προξένου Θεσσαλονίκης Ἀλεξανδροπούλου πρὸς τὸ Ὅπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.

Θεσσαλονίκη 2 Μαΐου 1908

Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ἀριθμ. Ἐμπ. Πρωτ.

Πρὸς

Τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Β. Ὅπουργεῖον

(Τμῆμα Α'. Ἐμπιστ. γραφεῖον)

Εἰς συνέχειαν πρὸς τὴν ὑπὸ ἀριθ. ἐμ. 378 ἔκθεσίν μου περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου δικαστηρίου ἐκδικαζομένων ὑποθέσεων τῶν ὅμογενῶν, ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω τῷ Β. Ὅπουργείῳ, ὅτι τὴν 28 Ἀπριλίου ἔξεδόθη ἥ ἀπό-

φασις ἐπὶ τῆς κατηγορίας 24 ὅμογενῶν ἐκ Σερρῶν καὶ Τζουμαγιᾶς ἐπὶ συγκροτήσει καὶ ὑποθάλψει συμμοριῶν, εἰς ἣν κυρίως ἔδωκαν ἀφορμὴν αἱ ὁμολογίαι τοῦ συλληφθέντος ἀντάρτου Χρυσάφη, ἐξ' ᾧν καὶ ἄλλοι τρεῖς ὅμογενεῖς εἶχον ἐνοχοποιηθῆ ἀθωωθέντες εὐτυχῶς, καθὰ ἀνέφερον διὰ τῆς ὑπὸ ἀριθ. 29Ι καὶ ἀπὸ 29 Μαρτίου ἐκθέσεως μου.

‘Η ὑπόθεσις περὶ ἣς ὁ ἐν Σέρραις Πρόξενος τῆς Α.Μ ἔχει ἀναφέρει τῷ Β. ‘Υπουργείῳ, ἐφ’ ἣς ἐξεδόθη ἡ τελευταία ἀπόφασις, ἔχει ἐν ὀλίγοις ὡς ἔξης.

Τὴν 23 Νοεμβρίου π.ἔ. ἀνταρτικὸν σῶμα συνέλαβεν ἐν Τζουμαγιᾷ τοὺς ἐκ Ράμνας Μῆταν καὶ Γεώργιον, ὁδηγῆσαν δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ χωρίου των τὸν μὲν Μῆτα ἐφόνευσεν, ἐτραυμάτισεν δὲ τὸν Γεώργιον, ὅστις κατωρθώσας νὰ διαφύγῃ προσῆλθεν ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν καὶ κατέθηκεν ὅτι τὴν Τρίτην ὁ ἐκ Ράμνας Νικόλαος Τσίγκος ἔδωκεν αὐτῷ εἴκοσιν ὅκαδας καπνοῦ ἵνα μεταφέρῃ αὐτὸν εἰς Τζουμαγιᾶν καὶ τὸν παραδόσῃ τῷ Δημ. Ρότσικα καὶ ὅτι μεταβὰς μετὰ τοῦ Μήτα εἰς Τζουμαγιάν, συνελήφθη μετὰ τοῦ Μήτα ὑπὸ 12 ἀνταρτῶν ἀναμενόντων αὐτοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ρότσικα. Τὴν ἐσπέραν ὁ Δ. Σαρακύρος παρέλιαβεν αὐτοὺς ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ρότσικα καὶ διὰ τῶν οἰκιῶν τοῦ Νάσου Μητρούς καὶ τοῦ Χρήστου Τζαμαΐλα ὠδήγησαν αὐτοὺς ἔξω τοῦ χωρίου ἔνθα καὶ ἐφονεύθη ὁ σύντροφός του, αὐτὸς δὲ ἐφυγεν. Οἱ ἀντάρτες θιορυβηθέντες ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ Γεωργίου διελύθησαν καὶ νύκτωρ εἰσῆλθον εἰς Σέρρας.

Τὴν 1ην Δεκεμβρίου π.ἔ. συλλαμβάνονται ἐντὸς τῶν Σερρῶν οἱ Χρυσάφης, Ἀριστείδης καὶ Γ. Εὐθυμίου Κήπος καὶ ἄρχονται τῶν ἀποκαλύψεων. ‘Ο Χρυσάφης καὶ ὁ Ἀριστείδης ὁμολογοῦν ὅτι μετὰ τῆς συμμορίας ἀνέμενον ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Ρότσικα (τοῦ καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ διαμερίσμοτος Τζουμαγιᾶς) τοὺς ὑπὸ τοῦ Τσίγκου ἀποσταλέντας Μῆταν καὶ Γεώργιον, ὅτι συνέλαβον αὐτοὺς καὶ μετέφερον τῇ ὀδηγίᾳ τοῦ Σαρακύρου καὶ διὰ τῶν οἰκιῶν τοῦ Τζαμαΐλα καὶ Νάκου Μητρούς ἔξω τοῦ χωρίου καὶ ἐν γένει ἐπανέλαβον τὴν πρώτην κατάθεσιν τοῦ Γεωργίου. Δὲν ἥρκεσθησαν ὅμως εἰς τοῦτο οἱ ἀρνησιπατριῶτες ἀλλ’ ἐξεστόμισαν πολλὰ ἐναντίον τοῦ ‘Ελληνος Προξένου Σερρῶν καὶ κατέδωκαν ἐκτὸς τῶν εἰρημένων καὶ 16 ἑτέρους ἐκ Σερρῶν καὶ Τζουμαγιᾶς. Οὕτω λοιπὸν ἐκτὸς τῶν τριῶν ἀνταρτῶν, καὶ εἴκοσι ἔνας εἰσέτι ἐκ Σερρῶν καὶ Τζουμαγιᾶς ἥχθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐκτάκτου δικαστηρίου κατηγορούμενοι ἐπὶ ὑποθάλψει τῶν συμμοριῶν καὶ ὡς ἀποτελοῦντες μέλη τοῦ Κομιτάτου.

Μεταξὺ τῶν κατηγορουμένων εἶναι καὶ δύο γυναικες καὶ ὁ ὑπερογδοηκοντούτης διδάσκαλος Λουκᾶς Δημητριάδης.

‘Ο Εἰσαγγελεὺς ἐζήτησε τὴν καταδίκην τῶν ἀνταρτῶν Χρυσάφη, Ἀριστείδου καὶ Κήπου καὶ ὀκτὼ ἐκ τῶν ἑτέρων κατηγορουμένων τοῦ Δ. Ρότσικα, Νικόλα Τσίγκου, Σαρακύρου, Τασίκα, Γκιουρμέν, Ν. Μπόλα, Γ. Βασιλείου

καὶ Νάκη Κασάπογλου, τῶν δὲ λοιπῶν δέκα τριῶν τὴν ἀθώωσιν. Εἶτα ἥρχισαν αἱ ἀγορεύσεις τῶν συνηγόρων τοῦ κ. Καραγκιόζη ὑπερασπιζομένου τοὺς τρεῖς ἀντάρτας, τοῦ κ. Ἰσμαήλ Βέη τὸν Τασίκαν καὶ τοῦ κ. Α. Παπαγεωργίου τοὺς λοιποὺς εἴκοσι. Ἐνεκεν τῆς σπουδαιότητος τῆς δίκης καὶ τῆς πλησιονῆς τῶν ἔγγραφων τὸ δικαστήριον ἦναγκάσθη ν' ἀναβάλῃ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως του μέχρι τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, ἀσθενήσαντος δὲ τοῦ Προέδρου αὐτῇ ἔξεδόθη τὴν 28^η Απριλίου καθ' ἣν οἱ Δημήτριος Ρότσικας καὶ Ν. Παπαγεωργίου κατεδικάσθησαν εἰς ίσοβιον περιορισμὸν ἐν φρόνῳ ώς ἀρχιγοὶ τῶν Κέντρων Τζουμαγιᾶς καὶ Ράμνας, οἱ Γ. Εὐθυμίου, Ἀριστ. Βασιλείου καὶ Χρυσάφης Παναγιώτου εἰς δέκα ἔτη δεσμὰ ώς ἀντάρται, οἱ Δ. Σαρανύδος καὶ Αὐγ. Παπαπέτρου εἰς δεσμά, οἱ Νικ. Χ. Μπόλας καὶ Τάκης Κασάπογλου εἰς τετραετῆ δεσμὰ καὶ οἱ Γ. Γκουρμέν, Εύπραξία Γιαννάκη, Γεώργ. Βασιλείου, Δ. Τασίκας, Ν. Θεοδώρου, Ἀργ. Ιωάννου, Στογιάννης Βελίκη, Νάκης Γεωργίου, Κώτσος Στογιάνη, Αἰκατερίνη Μποζίκη, Ἀστέριος Νικολάου, Κώστας Γεωργίου καὶ Λουκᾶς Δημητριάδης ἥθωράθησαν.

Μετὰ Βαθυτάτου Σεβασμοῦ
Εὐπειθέστατος
Αλεξανδρόπουλος

(6) Ὁ Στέργιος Βλάχμπεης, νέος καλῆς οἰκογενείας ἀπὸ τὴν Ἡράκλεια τῶν Σερρῶν (Κάτω Τζουμαγιᾶς), εὐθὺς ώς ἀρχισε ἡ ὁργάνωσις τῆς Ἐθνικῆς μας Ἀμυνας εἰς τὸν Νομὸν Σερρῶν, ἐσπευσε ἀπὸ τοὺς πρώτους καὶ κατατάχθηκε εἰς τὸ ὑπὸ τὸν καπετάνιον Ζέρβαν (Δούκαν) ἀνταρτικὸν Σῶμα.

Οταν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1906 ἀπέθανεν δὲ ἐκ Σκοτούσης (Πρόσνικ) ὅπλαρχηγὸς τῆς περιφερείας Τζουμαγιᾶς Ἀθανάσιος Χατζηπανταζῆς, ἀπὸ τὸ τραῦμα ποὺ κατὰ λάθος τοῦ ἐπροξένησε δ συνεργάτης του κατὰ τὴν ὑπὸ αὐτοῦ δολοφονίαν τοῦ βουλγάρου πράκτορος Νίκωφ, ποὺ ἐπαγγέλετο εἰς τὴν πόλιν τῶν Σερρῶν τὸν ψευδοβιβλιοπώλην, ἡ ἀρχηγία τῆς περιοχῆς ἀνατέθη εἰς αὐτόν.

Ἡ εἰς τὸν Στέργιον Βλάχμπεην ἀνάθεσις τῆς ἀρχηγίας τοῦ Σώματος Τζουμαγιᾶς ἦτο ἐπιτυχής, γιατὶ ὅταν προηγούμενως ὑπηρέτησε ώς ἀπλοῦς ὅπλίτης ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Καπετάνιος Δούκα καὶ τοῦ ἐκ Σακαφτῆς (Λειβαδοχωρίου) Παπαπασχάλη, ἐπέδειξε θάρρος, γενναιότητα καὶ ἀποφασιστικότητα σὲ πολλὲς περιστάσεις ποὺ τὸν καθιέρωσαν ώς ἡγετικὴ φυσιογνωμία.

Αφοῦ ἐνίσχυσε τὸ Σῶμα του καὶ μὲ ἄλλα ἐπίλεκτα παλληκάρια, πρώτη του πράξη ώς ἀρχηγοῦ ἦταν τὸ ἔκεκαθάρισμα τῆς ἴδιαιτέρας του πατρίδος τῆς Τζουμαγιᾶς, ἀπὸ τοὺς πράκτορας τῆς δουμανικῆς προπαγάνδας. Ἐπειδὴ οἱ Τζουμαγιῶτες ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ δημιούσαν καὶ τὴν κουτσοβλαχική, ἡ δουμανικὴ προπαγάνδα νόμισε πώς ἐκεῖ τὸ ἔδαφος ἦταν πρόσφροδο

ΔΟΥΚΑΣ Γ. ΔΟΥΚΑΣ (Καπετάν Ζέρβας)

Γενικὸς ὀπλαρχηγὸς τῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων Σερρῶν. Παιγγαίον

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΤΖΙΟΣ

ύπαρχηγός περιφερείας Ζίχνης — Παγγαίου
της ἀνταρτικῆς ὅμαδος Σερρῶν Δ. Δούκα

γιαυτὴν καὶ θέλησε νὰ ἀνοίξῃ ὁμοιανικὸ σχολεῖο. Ὁ Μιχαὴλ Μαργαρίτης φανατικὸς ὁμοιανίζων, πρόσφερε τὸ δικό του σπίτι γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό. Ἡ δολοφονία του ὅμως ἀπὸ τὸν Βλάχμπεη καὶ τὰ παλληκάρια του ἐματαίωσε καὶ τὴν ἵδρυση τοῦ σχολείου καὶ κάθε περαιτέρῳ ἀπόπειρα ἐκδηλώσεώς της.

Ἡ ἐμφάνισις ὡς ἀρχηγὸς τοῦ Στεργίου Βλάχμπεη εἰς τὴν περιφέρεια τῆς Ἡρακλείας, ἐνεθάρρυνε τοὺς κατοίκους, καὶ παρὰ τὰς τρομοκρατικὰς προσπαθείας τοῦ διαβοήτου Βοεβόδα Τάκα, ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα δὲν μποροῦσε νὰ ἔχῃ σπουδαία ἀποτελέσματα.

Μετὰ τὸ ἔκεαθρισμα τῆς περιοχῆς ἀπὸ τοὺς πλέον φανατικοὺς πράκτορας τοῦ Βουλγαρισμοῦ ὁ Βλάχμπεης ἀπεσύρθη εἰς Ἀθήνας γιὰ ὀλιγόχρονη ἀνάπαυψη. Ἐκεῖ συνεδέθη μὲ τοὺς ἐκ Χαλκιδικῆς ἀδελφοὺς Γερογιάννη, ποὺ διηγόμεναν τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο Μακεδονικῶν Συλλόγων στὴν Ἀθήνα, καὶ ἀφοῦ συνεκρότησε νέο ἀνταρτικὸ Σῶμα μὲ τὴν βοήθειά των, ἀποβιβάσθηκε στὴν Χαλκιδική. Θέλοντας πιθανῶς νὰ ἀναλάβῃ κατ' ἐπιμυμίαιν τῶν ἀδελφῶν Γερογιάννη τὴν ἀρχηγίαν τῆς περιοχῆς τῆς Χαλκιδικῆς καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Λαγκαδᾶ, γιὰ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα ἥρνειτο νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δράση του ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κέντρου τῶν Σερρῶν. Γιαντὸ δ Φλωριᾶς, σὲ ὑποσημείωσι του λέγει ὅτι «Ο Στέργιος καλὸς δπλαρχηγὸς ἐντόπιος, δυστυχῶς δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὴν κεντρικὴν διοίκησιν καὶ μένει εἰς τὴν Χαλκιδικὴν αὐθαιρέτως ἐπικεφαλῆς ὀλίγων ἀνδρῶν μὴ ὑπακούων νὰ μεταβῇ εἰς Τζουμαγιάν».

Ἄλλὰ δι πατριωτισμὸς του ὑπερίσχυσε καὶ ἀφοῦ παραμέρισε τοὺς προσωπικοὺς του λόγους, ἐπανῆλθεν εἰς Σέρρας καὶ ἐτέθη πάλι στὶς διαταγὲς τοῦ «Κέντρου», ἀναπτύξας ἀξιοθαύμαστη δραστηριότητα στὴν περιοχὴ Τζουμαγιᾶς καὶ Μπέλες.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση δ Στέργιος Βλάχμπεης ἀνεδείχθη κατ' ἐπανάληψη Πρόεδρος καὶ δήμαρχος Ἡρακλείας καὶ πέθανε σὲ βαθὺ γῆρας τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1948, τιμώμενος ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του καὶ ὅλους τοὺς Σερραίους.

(7) Ὁ δπλαρχηγὸς Ἰωάννης Δημητρ. Μάρτζιος γεννήθηκε στὴν Γκόρνιτσα (Καλὴ Βρύση) τῆς περιφέρειας Δράμας. Σὲ ἥλικία 14 ἐτῶν ἔμεινε ὅρφανὸς γιατὶ οἱ Βούλγαροι θεωρῶντας τὸν πατέρα του ἐμπόδιο στὰ σχέδια των καὶ στὴν προσπάθειά των γιὰ τὸν ἐκβούλγαρισμὸ τῆς Γκόρνιτσας, μὲ δόλο τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἐδολοφόνησαν. Πραγματικὰ δ Δημήτριος Μάρτζιος φλογερὸς πατριώτης καὶ ἐνθουσιώδης ἀγωνιστὴς τῆς Ἑλληνικῆς Ἱδέας, καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του, ὡς Προέδρου τῆς Κοινότητος Γκορνίτσης ἐνεψύχωνε τοὺς χωρικοὺς καὶ δυνάμωνε τὴν πίστη τους καὶ τὴν ἀγάπη τους γιὰ τὴν Ἑλλάδα, διστε κάθε προσπάθεια τῶν Κομιτατζήδων ναυαγοῦσε.

Στὴν παιδικὴ ψυχὴ τοῦ νεαροῦ Μάρτζιου ᾡ δολοφονία τοῦ πατέρα του,

άφισε πολὺν πόνο καὶ δρκίσθηκε νὰ πάρη ἐκδίκηση. Καὶ τὴν ἐπιθυμία του αὐτὴ δὲν ἀργήσε νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ. Στὸ Ἐθνικὸ Οἰκοτροφεῖο τῆς Ἀλιστράτης ὅπου ἐφοίτησε ὑστερα ἀπὸ τὴ δολοφονία του πατέρα του, εἶχε ἀναλάβει τὴν διεύθυνση τὸ 1905 ὁ Καπετάν Βαρδῆς. Σ' αὐτὸν ὁ νεαρὸς Μάρτζιος ἔξωμολογήθηκε τὴν ἐπιθυμία του νὰ γίνη ἀντάρτης καὶ τότε μὲ τὴν φροντίδα τοῦ Προξενείου Σερρῶν καὶ Ἰδιαιτερα τοῦ Φλωριᾶ, στάλθηκε στὴν Ἀθήνα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὸ ναύσταθμο του Πόρου ὅπου ἐπὶ ἔνα τρίμηνο ἀσκήθηκε στὰ ὅπλα καὶ ἐγυμνάστηκε καταλήλως.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὰς Σέρρας, στάλθηκε ἀπὸ τὸ Φλωριᾶ στὸ Σφελινὸ ὅπου σηνηντήθη μέ τὸν Καπετάν Δούκα καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὰς διαταγάς του.

Τοῦ 17 ἑτῶν περίπου, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ πῆρε μέρος σὲ συμπλοκὴ μὲ τοὺς Κομιτατζῆδες στὴν ἐπίθεση κατὰ τῆς Γράτσιανης ποὺ ἔγινε στὶς 12 Ἰανουαρίου 1907 καὶ ποὺ εἶχε εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα, γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Σῶμα. (λεπτομέρειες γιὰ τὴ συμπλοκὴ καὶ τὰ ἀποτελέσματά της, βλέπε εἰς τὸ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1907 ἔγγραφο τοῦ Προξένου Σακτούρη, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν στὴν σελ. 28-29 τοῦ Γου Τόμου τῶν Σερραϊκῶν Χρονικῶν τοῦ 1959).

Ως ὑπαρχηγὸς τοῦ Καπετάν Δούκα, ὁ Μάρτζιος διεκρίθηκε Ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἐκτέλεση ἐμπιστευτικῶν ἀποστολῶν ἀνὰ τὴν περιφέρειαν Ζίχνης καὶ Δράμας. Ή δὴ του δὲ δρᾶσις τόσο κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Μακεδανικοῦ Ἀγώνα ὅσον καὶ ὑστερα ἀπὸ τὴν Μεταπολίτευση τοῦ 1908, στάθηκε ἐθνικῶς ἐπωφελής. Τέλος, Ἰδιωτεύων στὴν Ἰδιαιτέρα του πατρίδα καὶ ἐκτιμώμενος ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του, πέθανε κατὰ τὸ 1936 νεώτατος ἀκόμη, ἥτοι σὲ ἡλικία 47 ἑτῶν.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

- Ἀβδουλάχ Τσαούς ('Οθωμανὸς δπλαρχηγὸς) 100, 103, 104, 124, 130
 Ἀλέξανδρος (Εὐρυθιώτης ἢ Ἀϊβαλιώτης, Γενικὸς Ἀρχηγὸς Διαμερίσματος Μπέλες) 99, 100, 103, 104, 107, 108, 117, 129, 132.
 Ἀλεξανδρόπουλος, (Γενικὸς Πρόξενος Ἐλλάδος ἐν Θεσκη), 134, 135.
 Ἀραμπατζῆς Ντίνας (Βούλγ. Ἀρχικομιτατζῆς) 107, 108, 134.
 Βαλαβάνης Πέτρος, 120.
 Βασιλείου Ἀριστείδης (ἀντάρτης), 135.
 Βεράν (Veran) ('Αρχηγὸς Γαλλικῆς Ἀποστολῆς), 98.
 Βλάχμπενης Στέργιος ('Οπλαρχηγὸς διαμερίσματος Τζουμαγιᾶς), 100, 104, 124, 129, 136, 137.
 Βουλτσιάδης Λεωνίδας 120
 Γκόγκας ἀπὸ Καβαλῆ, 108.
 Δημητριάδης Λουκᾶς (καθηγ. Παρθεναγωγείου Σερρῶν), 135, 136.
 Δούκας ἢ Καπετάν Ζέρβας (Γεν. Ἀρχηγὸς διαμερίσματος Ζίχνης), 106, 118, 120, 124, 130, 133, 136.
 Εὐθυμίου Γ. ἢ Κῆπος (ἀντάρτης) 135.
 Ἰμπραήμ Πασσᾶς (Στρατάρχης τῶν τριῶν Βιλαετίων), 98.
 Καλένδραλης Στογιάννης 108.
 Καψαμπέλης Βασίλειος (Κατσιμάνης), 99, 103.
 Κουμπέσης Δ. ('Αρχηγὸς Διαμ. Νιγρίτης), 129.
 Κουρέβελης (λοχαγός, προκάτοχος τοῦ Φλωριᾶ), 98.
 Λαούρδας Βασίλειος (Φιλόλογος, Δ)τὴς τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, τῆς Ἐτ. Μακεδ. Σπουδῶν), 99
 Μάρτζιος Ἰωάννης ('Υπαρχηγὸς Σώματος Δούκα), 118, 120, 122, 130, 137, 138.
 Μπουλασίκης ('Οπλαρχηγὸς Διαμερίσματος Ζίχνης), 122, 130.
 Νικόλτσιος (Διευθυντὴς Σχολῆς Πετριτσίου), 103, 104.
 Παναγιώτου Χρυσάφης (ἀντάρτης), 135.
 Παπαβασιλείου Δ. ('Υπαρχηγὸς Διαμερίσματος Νιγρίτης), 129.
 Παπαγεωργίου Ν. ('Αρχηγὸς Κέντρου Ράμνας) 135.
 Παλαιοδημόπουλος Α. ('Οπλαρχηγὸς Διαμερίσματος Νιγρίτης) 129.
 Πέννα Αἰκατερίνη (τὸ Γένος Ταντανάση) 101.
 Πέννα Μαρία (συζ. Παν. Παναγιωτίδου) 101.

- Ριζᾶς (‘Οθωμανὸς ὀπλαρχηγὸς) 100, 103.
 Ρότσικας Δημ. (‘Αρχηγὸς καὶ πράκτωρ Κάτω Τζουμαγιᾶς) 105, 124,
 134, 135.
 Σακτούρης Ἀντώνιος (Πρόξενος Σερρῶν) 97, 98, 134.
 Σανδάνσκυ (‘Αρχικομιτατζῆς) 100, 125.
 Σαρακύρος Δ. 135.
 Σφῆκας (Δ/τὴς Σχολῆς Μελενίκου) 100, 103, 131, 132.
 Τάσκας (‘Αρχικομιτατζῆς—Βοεβόδας) 134.
 Τζαμάϊλας Χρῆστος 135.
 Τσαμαδὸς (Πρόξενος Σερρῶν πρὸ τοῦ Σακτούρη) 98.
 Ταντανάσης Θανάσης 101.
 Τζουβαλτζῆς (διπλαρχηγὸς διαμ. Ζίχνης) 118, 120, 122, 129.
 Τσερκέζος (‘Οπλαρχηγὸς Διαμ. Καβάλας) 120,
 Φλωριᾶς Δημοσθένης (Νούτσιος) 97, 98, 99, 100, 101, 103.
 Χιλμῆ Πασσᾶς (Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Μακεδονίας) 98.

ΤΟΠΩΝΥΜΙΚΑ

A

- Ἄβρετ - Ἰσάρ (=Γυναικόκαστρον περιφ. Κιλκίς) 104, 115
 Ἄβδαμάλι (=Συσαμιά), 127
 Ἄγιας Κυριακῆς Μονή, 118
 Ἄγκο Μαχαλᾶ (=Ἄδελφικό), 108
 Ἅηδονοχώριον, 127
 Ἀλιστράτη, 105, 110, 118, 120, 126,
 Ἀναστασιά, 127
 Ἀντζίστα (=Άγγίστα), 126
 Ἀχινός, 110, 115, 127

B

- Βεζνίκον (=Άγιον Πνεῦμα) 114, 126.
 Βέροβον, 104
 Βερτζανή (=Ψυχικό), 108, 117, 106
 Βέτρινα (=Νέο Πετρίτσι), 128
 Βισοτσιάνη, 118, 120
 Βιτάστα (=Κρηνίς), 126
 Βόλακας, 118, 120
 Βουλτούστα (=Δόμηρος) 126
 Βραστά, (νομοῦ Θεσνίκης), 128
 Βροντοῦ, 124

Γ

- Γεωργαλᾶς, 127
 Γιαμπορόβιτσα (βουλγ.) 109, 129
 Γκιουρετζίκ (=Γρανίτης, Νομ. Δράμας) 118, 120
 Γκιουρουκλερί (Βουλγ.) 103, 124,
 Γκόρνιτσα (Καλὴ Βρύση, Ν. Δράμας) 115, 118, 126
 Γράτσιανη (=Άγιοχώριον), 105, 118, 126

Δ

- Δαρνακοχώρια. Ὑπὸ τὸ γενικὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀναφέρονται τὰ ἀνα-ἀνατολικῶς τῆς πόλεως τῶν Σερ-ρῶν χωριά, τὰ κατοικόύμενα ὑπὸ ἀμιγοῦς καὶ γνησίου Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ Σαρμουσακλῆ (Πεντά-πολις), Τοπολιάνη (Χρυσό), Σουμπάσιοϊ (Νέον Σοῦλι), Βεζνίκον (=Άγιον Πνεῦμα), Δεβίστα (=Εμμανουὴλ Παπᾶ) καὶ Τούμπα. 106, 107, 110, 114, 116, 117, 122, 126
 Δεμίρ - Ἰσάρ (=Σιδηρόκαστρον) 104, 105, 109, 110, 122, 128
 Δημητρίτι, 111, 128
 Δοβίστα, (=Εμμανουὴλ Παπᾶ) 106, 126
 Δοϊράνη, 104
 Δοξόμπους (=Μύρκινος) 117
 Δουτλὶ (=Ἐλαιών) 106
 Δράνοβον, 106, 117
 Δράμα (Καζάς) 106, 118, 120
 Δράτσιοβον (=Λευκοθέα), 118, 127

Ε

- Ἐγρὶ - Δερὲ (=Καλλιθέα, Νομ. Δράμας) 105, 115, 116, 127
 Ἐζιοβα (=Ἐζεβαί, νῦν Δάφνη) 127
 Ἐλσιανη (=Καρπερή), 105, 128
 Ἐρνίκιοϊ (=Ποντισμένον), 110, 128

Z

- Ζερβοχῶρι, 111, 127
 Ζηλιάχοβα (=Νέα Ζίχνη), 111,
 118, 120, 127
 Ζίχνη, 105, 106, 107, 109, 111,
 116, 117, 118, 122, 127

Θ

- Θεσσαλονίκη, 108, 109, 115
 Θολός, 127

I

- ”Ιβηρος (=”Ιβηρα) 127

K

- Καβακλῆ (=Λευκών), 110, 128
 Καβάλα, 115, 118
 Καλένδρα (=Καλὰ δένδρα), 128
 Καμαρόρο (=Καμαρωτό), 128
 Καμῆλα, 110, 128
 Κάμινα (Βουλγ.) 109, 129
 Καστρί, 127
 Κεσεσλίκ, 126
 Καρατζάκιοϊ Μέγα (=Μονοκκλησιά), 108.
 Καρατζάκιοϊ Μικρό, 111
 Καυλίκιοϊ (=Χιονοχῶρι), 117
 Καολίκιοβα (=Μικρόπολις Νομ. Δράμας), 105, 106, 117, 118, 127
 Κιλκίς, 109, 124
 Κιουπρὶ (=Γεφυροῦδι) 105, 110, 128
 Κιουπκιόϊ (=Πρώτη) 126
 Κλεπούσνα (=Αγριανή) 105, 106, 118, 127
 Κολάροβον (=Βουλγ.) 109, 129
 Κοπάτσι (=Βέργη), 128
 Κοτσάκι, (=Μυρρίνη) 126
 Κουμλί (=Αμμουδιά) 105, 110, 128
 Κορμίστα, 126
 Κούτσος (=Εύκαρπία) 127
 Κρεστινίτσα, 118

Κρούσοβον ”Ανω (=”Ανω Κερδύλλια ἐπαρχ. Βισαλτίας) 127

Κρούσοβον Κάτω (=Κάτω Κερδύλλια), 127

Κρούσοβον (=’Αχλαδοχῶρι ἐπαρχ. Σιντικῆς), 128

A

Λαγκαδᾶς, 104

Λάκος, 106.

Λακκοβίκια (=Μεσολακιά), 126

Λάτροβον (=Χορτερό), 105, 110
 122, 128

Λεϊλᾶς (Λιαϊλιᾶς. Ὁρεινὴ δασώδης τοποθεσία τοῦ Μενοικίου ὅρονς) 124

Λιπδός (=Φυλλίρα τῆς Κοινότητος ”Ανω Πορροῦων), 128

M

Μακέσι (=”Αμπελοι) 111, 128

Μανδήλι, 118, 127

Μάληνι (Βουλγ.), 109

Μασλάρ, 128

Μελένικον, 99, 100, 103, 104,
 109, 110, 125, 129

Μελνικίτσι (=Μελενικίτσι) 105,
 110, 124, 128

Μέριανη (=Λυγαριά) 109, 111,
 128

Μενοίκιον ὅρος (Μπόσδαγ) 105,
 117, 118

Μίτινο (=Βουλγ.) 129

Μικρὸς Κάμπος, 107, 108, 111,
 115, 116, 117

Μπαϊρακτάρ (=Φλάμπουρο). 127

Μπαρακλῆ (=Βαλτερό) 105, 110,
 122, 128

Μπέλεσι (=Μπέλες, τὸ ὅρος Κερκίνη)
 100, 104, 109, 110, 115, 116,
 124, 125

Μπουτκόβου Λίμνη (Κερκίνης) 100,
101, 104, 125, 128

Μπόσδαγ (=Μενοίκιον ὕρος), 107
117, 118

Μοναστηράκι, 101

Μούχλιανη, 106, 117

N

Νευροκόπιον (πόλις καὶ Καζάς),
105, 109, 118, 120

Νεοχώριον, 108, 126

Νιχώρι, 128

Νιγρίτα, 107, 108, 109, 115, 116,
124, 127

Νικοσλάβι (=Νικόκλεια), 128

Νούσκα (=Δαφνοῦδι), 127

Z

Ξυλότροος (=Ἄγ. Παρασκευή), 128

O

Ομπά—Τσιφλίκ, 118

Ορλιακον (=Στρυμονικόν), 108,
109, 111, 115, 124, 128

Ορφανοῦ Κόλπος, 108, 111, 115

Ομούδο — Βέη (= Καστανοχῶρι),
127

P

Παγγαῖον, 110, 117, 122

Παλαιότροος (=Άγιος Δημήτριος),
127

Πατρίκι, 127

Πεθελινός, 107, 117, 126

Πετρίτσι (Βουλγ.), 99, 100, 103,
104, 109, 110, 124, 125, 128

Πλεῦνα (=Πετροῦσα Νομ. Δράμας)
118, 120

Παγορόβιτσα (Βουλγ.), 129

Πόρνα (=ἡ Γάζωρος) 127

Πορρότα Ἀνω, 100, 101, 110,
122, 124, 128

Πούμπλετσι, 118, 120

Πράβιον (=Ἐλευθερούπολις. Νομ.
Καβάλας), 117, 118

Προβίστα (=Παλαιοκώμη), 126

Πρόσνικ (=Σκοτοῦσα), 122, 128

Προσωτσάνη, 118, 120, 128

P

Ράβνα, 104, 128

Ράδοβον (=Χαρωπὸ) 105, 110,
122, 128

Ράμνα (=Ομαλόν), 110, 122, 124,
128

Ρασλόκιον (Βουλγ.). 109

Ράχωβα (=Μεσορράχη), 118, 127

Ραχοβίτσα (=Μάρμαρα), 106

Ρεσίλοβον, 118, 127

Ροδολεῖβος, 111, 120

S

Σάβγιακον (=Βαμβακόφυτον), 110,
115, 129

Σαϊτά, 127

Σακάφτσα, (=Λειβαδοχῶρι), 111,
127

Σαρμουσακλῆ (=Πεντάπολις), 110,
114, 126

Σδραβίκιον (=Δράβησκος), 126

Σέμαλτος (=Μικρὸ Σοῦλι), 126

Σέρραι, πολλαχοῦ

Σιρμπάνοβον (Βουλγ.), 129

Σιρμένκοβον (Βουλγ.), 109, 129

Σκρίζοβον (=Σκοπιά), 105, 112,
118

Σμόλαιρι (=Βουλγ.), 109, 129

Σουμπάσκιοι (=Νέον Σοῦλι) 126

Σπάτοβον (=Κοίμησις) 110, 128

Στάρτσοβον (Βουλγ.), 103, 109,
110, 124, 129

Στεφανικά, 127

Σταυρός, 128

Σύρπα (ἢ Σουρπα ἄλλοτε προάστιον
καὶ ἥδη συνοικία Νιγρίτης) 128

Σφελινός, 110, 118, 127
 Στρώμνιτσα 100, 104, 125

T

Τζίνος (=Σιτοχώρι) 127
 Τζουμαγιά "Ανω (Βουλγ.), 104,
 109
 Τζουμαγιά Κάτω (=Ηράκλεια),
 104, 105, 109, 110, 116 122,
 124, 128
 Τοπολιάνη (=Χρυσό), 114, 126
 Τούμπα 126
 Τρισταινίτσα, 127

Β. Λαούρδα - Π. Πέννα

Τσερέπλιανη (=Ηλιοκώμη), 126
 Τσερπίστα (=Τερπνή), 128

Φ

Φυτόκι (=Ανθή), 127

X

Χαλκιδική, 108, 109, 115, 116
 Χομόνδος (=Άνω Μητρούσι), 110,
 128
 Χοροβίστα (=Άγιος Χριστόφορος)
 127
 Χοῦμπος (=Χουμνικόν), 109, 111,
 128.